

Metodologie	1
Gradul de concentrare al întreprinderilor din zonă	2
Piața muncii	23
Cercetare - dezvoltare	29
Politici bugetare	35
Impactul infrastructurii fizice asupra dezvoltării	42
Analiza SWOT	48
Recomandări	49

Listă de figuri

Tabelul 1. Gradul de concentrate al întreprinderilor din comuna Prejmer, 2007-2011

Pag. 3

Figura 1. Trendul „intrărilor” întreprinderilor în economia comunei Prejmer

Pag. 4

Figura 2. Gradul de concentrare al întreprinderilor din România, pe județe

Pag. 6

Tabelul 2. Distribuția întreprinderilor după domeniul de activitate ca procent din totalul întreprinderilor

Pag. 9

Tabelul 3. Numărul de întreprinderi din comuna Prejmer și domeniul lor de activitate conform CAEN (rev.2)

Pag. 11

Tabelul 4. Numărul de firme din comuna Prejmer după cifra de afaceri

Pag. 18

Tabelul 5. Contribuția celor trei mari sectoare economice la economia comunei Prejmer, după cifra de afaceri a companiilor înregistrate

Pag. 20

Figura 2. Evoluția numărului de salariați din comuna Prejmer în perioada 2003-2009

Pag. 24

Tabelul 6. Distribuția forței de muncă din parcul industrial

Pag. 25

Tabelul 7. Evoluția numărului de salariați și a cheltuielilor pentru cercetare dezvoltare în județul Brașov comparat cu alte județe din țară

Pag. 31

Figura 3. Cererile de brevet de invenție în profil teritorial

Pag. 32

Figura 4. Evoluția veniturilor la bugetul local 2007-2010

Pag. 35

Figura 5. Evoluția veniturilor din surse proprii ale comunei Prejmer în perioada 2007-2010

Pag. 37

Tabelul 8. Veniturile încasate din impozite pe proprietate în perioada 2007-2010

Pag. 37

Tabelul 9. Venituri bugetare

Pag. 40

Tabelul 10. Venituri bugetare în lei constanți 2010

Pag. 40

Metodologie

Pentru prezentarea stării de fapt economice din comuna Prejmer se utilizează metoda de analiză a competitivității economiei locale, luând în considerare factorii determinați ai productivității, respectiv:

- a) gradul de concentrare al întreprinderilor într-un teritoriu strict determinat;
- b) resursa umană;
- c) cercetare-dezvoltare;
- d) infrastructura instituțională;
- e) infrastructura fizică.

Analiza fiecărui factor determinant al productivității va scoate în evidență toate informațiile ce constituie cerințele cuprinse în caietul de sarcini:

- a) pentru sectorul privat: dotări comerciale, amplasare, capacitate, estimare ofertă, fluxuri generate de ofertă, servicii comerciale;

- b) piața muncii și identificarea domeniilor de activitate cu cerere susținută pe piața muncii în vederea stabilirii profilului educațional;

- c) pentru sectorul public: dotări, fluxuri funcționale, exercițiul bugetar, capacitate financiară, rezerve de teren;

- d) potențialul economic.

Modalitatea de abordare propusă (analiza competitivității economiei locale) pornește de la următoarele premise¹:

- competitivitatea pune accentul în mare măsură pe factorii endogeni, adică pe acei factori proprii unei economii locale, fără să neglijeze rolul factorilor externi, precum capital bănesc și aportul cercetării-dezvoltării externe, ce se reflectă în tehnologii aplicate în industrie și servicii. Într-un asemenea model, dezvoltarea economică este influențată de gradul de concentrare al întreprinderilor într-un teritoriu, cadrul instituțional (legislație, administrație publică, servicii publice și infrastructura instituțională din sectorul privat), gradul de specializare al resursei umane, accesul și aplicarea tehnologiilor și inovării, precum și de dezvoltarea infrastructurii fizice (căi de transport, comunicații, utilități publice). Intrările de capital străin sunt puternic condiționate de modificările factorilor enunțați, precum și de puterea autorităților locale (primărie sau asociația zonei metropolitane, consiliu regional) de a aplica o strategie pe termen mediu și lung orientată spre

competitivitatea sectorului industrial. Dar, în analiza de față nu apar factorii externi. Pentru a include un asemenea input, trebuie mai întâi analizat nivelul de competitivitate al economiei locale. Cu cât acest nivel de competitivitate este mai mare, cu atât crește gradul de racordare la fluxurile economico-financiare internaționale. Dacă nivelul de competitivitate este scăzut, atunci și fluxurile financiare vor avea un nivel scăzut și, pe cale de consecință, nici infrastructura financiară locală nu se poate dezvoltă;

- capitalul uman este una dintre axele dezvoltării locale. Resursa umană nu trebuie tratată ca factor rezidual, întrucât este implicată puternic în toți ceilalți determinanți de creștere ai productivității. Factorul uman se reflectă în gradul de specializare al forței de muncă în producție, calitatea produselor/mărfurilor/serviciilor, tehnologia și inovarea, gradul de concentrare al întreprinderilor într-un teritoriu și consolidarea firmelor pe piață, ultimele două reflectând o cultură antreprenorială;

- economia locală este împărțită între sectorul privat care se concentrează în comerț, construcții, industrie, transport, consultanță, iar economia publică se reflectă în servicii publice, furnizate mai cu seamă prin utilități publice (apa, canal, salubritate, electricitate).

Analiza competitivității locale permite un alt tip de structurare a viitoarelor politici publice locale și elimină dispersia energiilor actorilor sociali: primărie, consiliul

județean (în relațiile cu autoritățile locale, precum și cu societatea civilă), asociațiile profesionale ale oamenilor de afaceri, sindicate.

Gradul de concentrare a întreprinderilor din zonă

Evoluția concentrării teritoriale

Conform datelor Oficiului Registrului Comerțului Brașov, în luna iunie 2011, în comuna Prejmer erau înregistrate 225 întreprinderi, dintre care 188 sunt organizate sub forma societăților comerciale cu răspundere limitată, 19 „întreprinderi familiale”² și 18 „persoane fizice autorizate”. Din totalul de 225 întreprinderi, 174 sunt în funcțiune, dar numai 80 au o cifră de afaceri peste zero, dacă nu luăm în calcul PFA și „întreprinderile individuale”.

Evoluția gradului de concentrare poate fi rezumată în tabel, luând ca sistem de referință anul 2007 (analizat în strategia de dezvoltare elaborată în 2009) și anul 2011:

Tabelul 1. Gradul de concentrate a întreprinderilor din comuna Prejmer, 2007-2011

2007	280 întreprinderi	267 societăți comerciale și 13 PFA + asociații familiale
2011	225 întreprinderi	188 societăți comerciale și 37 PFA (18) + întreprinderi familiale (19)

Sursa: Registrul Comerțului Brașov

Majoritatea întreprinderilor localizate în Prejmer au fost înregistrate în intervalul 2004 - 2008, cu un vârf în anii 2007 și 2008.

Dinamica „intrărilor” (înregistrări de întreprinderi) și „ieșirilor” (dizolvări/insolvențe) este mare în intervalul 2007 - 2008, dar se dezechilibrează începând cu anul 2009, când numărul insolvențelor/dizolvărilor și al suspendărilor de activitate a întreprinderilor crește abrupt.

Totuși, față de anul 2007 când a început criză financiară globală, numărul total al întreprinderilor înregistrate nu a scăzut semnificativ. Scăderea apare însă în activitatea economică desfășurată, după cifră de afaceri, deși nu avem la dispoziție decât datele din bilanț pe anul 2009. Se constată însă o triplare a

persoanelor înregistrate ca PFA și a „întreprinderilor individuale”, pentru cauze economice ce vor fi explicate în acest capitol.

Față de anul 2008, când a început să se resimtă efectele crizei economice, numărul întreprinderilor a scăzut de la 266 la 225, ajungând la nivelul din 2006. Scăderea cea mai mare s-a produs în anii 2009 - 2010.

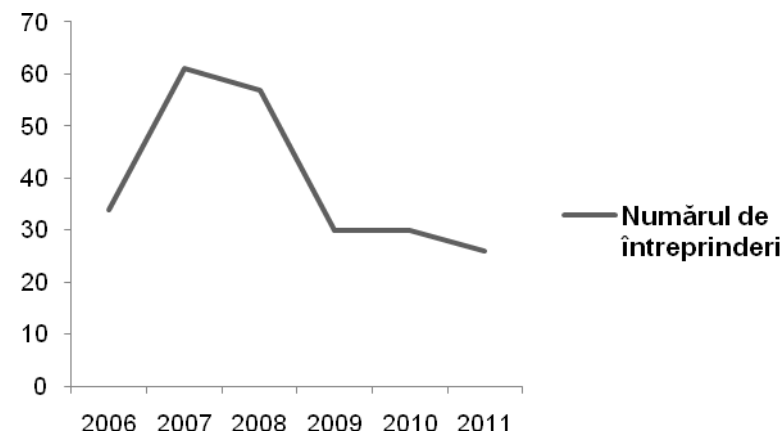
Forma de organizare, corelată cu datele privitoare la numărul persoanelor angajate și bilanțurile publicate până în prezent, arată că în comuna Prejmer există preponderent microîntreprinderi și întreprinderi mici. În datele din Registrul Comercial și bilanț nu apare decât o singură întreprindere mijlocie localizată în parcul industrial. Această stare de fapt oferă un prim indiciu cu privire la forța financiară a sectorului privat pe plan local și potențialul investițional/alocarea capitalului bănesc.

Dintre cele 225 întreprinderi înregistrate în 2011, 23 și-au suspendat activitatea pentru perioada 2009 - 2013. Totodată, 33 de întreprinderi au cifră de afaceri zero, iar 80 au o cifră de afaceri de la 1000 lei până la 1.164.287.243 Lei, conform datelor din bilanț pentru anul 2009. Din păcate, bilanțurile pentru anul 2010 nu s-au publicat pentru a vedea evoluția activității economice și sustenabilitatea întreprinderilor înregistrate după 2009, când s-a înregistrat vârful crizei economice. Dar, dacă luăm în ipoteză că situația celor cu bilanț zero nu s-a modificat, iar cea a celor cu rezultate financiare peste zero nu s-a înrăutățit, în comuna Prejmer,

deși funcționează efectiv 202 întreprinderi (persoane juridice și fizice), 169 de întreprinderi sunt funcționale și 80 desfășoară o activitate, făcând abstracție de faptul că întreprinderile individuale și persoanele fizice autorizate ($19 + 18 = 37$) nu au bilanțurile înregistrate la Oficiul Registrului Comerțului. Cifra de 80 ia în considerare că întreprinderile înregistrate în anii 2010 și 2011 desfășoară o activitate comercială. În caz contrar, numărul companiilor care ar desfășura o activitate comercială efectivă ar fi mai scăzută.

Din punct de vedere statistic, dacă luăm în calcul o perioadă de aproximativ 5 ani, respectiv 2006 – 2011, se poate constata că numărul înregistrărilor de întreprinderi s-a situat peste cel al „ieșirilor” (dizolvări, insolvențe), în prima parte a intervalului (2006 – 2008), după care situația s-a inversat. De pilda, în anul 2006, s-au înființat 35 întreprinderi. În anul 2007, când economia era supraîncalzită, s-a înregistrat un vârf de 60 întreprinderi nou înființate. În anul 2008 au intrat pe piață 56 de întreprinderi, după care trend-ul ascendent a încetinit drastic.

Figura 1. Trendul „intrărilor” întreprinderilor în economia comunei Prejmer

Sursa: Registrul Comerțului Brașov

În anii 2009 și 2010 au fost radiate, dizolvate sau au intrat în insolvență 31 întreprinderi (persoane juridice, persoane fizice). În aceeași perioadă, numărul intrărilor a fost de 61, dintre care 30 întreprinderi au fost înființate în 2009, iar 31 înființate în 2010.

Din datele Oficiului Registrului Comerțului se poate observa că întreprinderile înființate în perioada 2008 - 2009 în mare parte nu au avut activitate economică. De aceea dizolvările, lichidările sau insolvențele de firmă au avut un vârf în perioada 2009 - 2010, din rândul acestor firme, întrucât capitalul lor bănesc și relațional era modest. În plus, vânzările/comenzile pentru mărfuri și servicii au

scăzut semnificativ pe piața internă, inclusiv pe cea locală, așa încât aceste firme nu aveau cui să ofere servicii. Tot în aceeași perioadă au apărut și suspendările de activitate la un număr de 23 întreprinderi pentru perioade medii (3 ani), dar maximale sub aspect legal. Este puțin probabil ca cele din urmă să își reia activitatea la expirarea perioadei de suspendare sau mai înainte de termen. Această situație se poate schimba în raport cu capitalul lor bănesc și relațional, precum și în funcție de relansarea cererii la mărfuri și servicii pe fondul unei creșteri economice constante. Până la jumătatea anului 2011 nici o firmă dintre cele suspendate nu și-a reluat activitatea economică. Totuși, trebuie semnalat că până la jumătatea anului 2011, numărul „intrărilor” a început să crească ușor, fiind înregistrate 26 întreprinderi. Dacă această situație este corelată cu „ieșirile”, care în prima parte a anului sunt zero, putem avea un prim semn de redresare a intensității antreprenoriale.

Trebuie precizat că în prima parte a anului 2011, falimentele/insolvențele în jud. Brașov au crescut cu 262% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, conform raportului Coface România. Drept efect, jud. Brașov a urcat 15 poziții (de pe locul 19 pe locul 4) situându-se printre județele cu cel mai mare număr de insolvențe la nivel național. Cauzele creșterii numărului acestor falimente nu pot fi analizate decât individual și în funcție de evoluția pieței în care operează. De asemenea, numărul mai mare de insolvențe poate fi un fenomen inertial, în sensul că pe fondul contracției cererii agregate de mărfuri și servicii din anii trecuți, multe

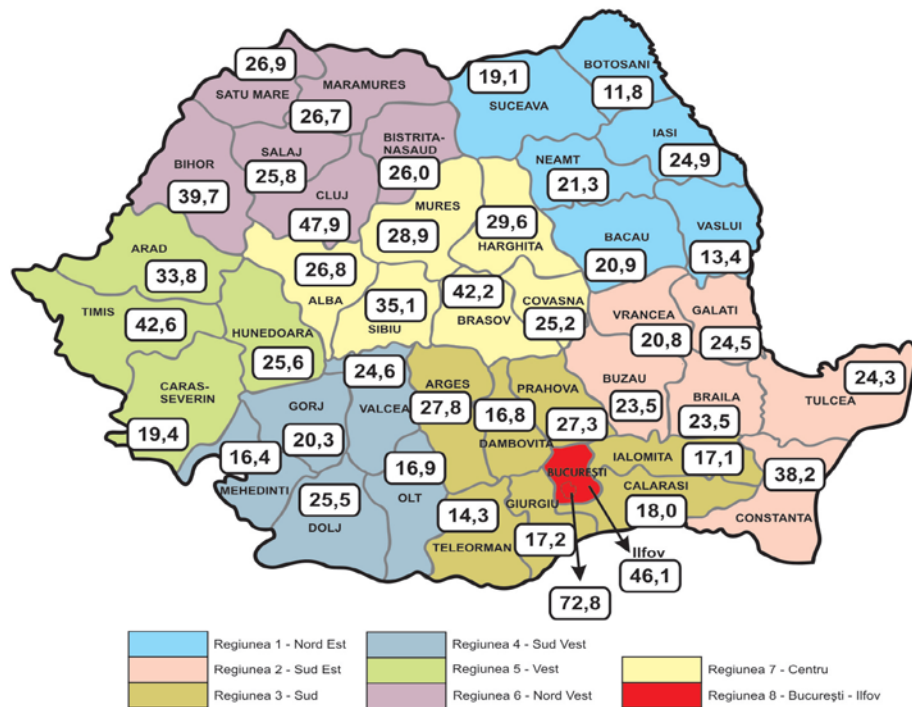
societăți comerciale să nu fi reușit să se redreseze, dar dizolvarea lor să survină de abia acum. Prin urmare, creșterea falimentelor în jud. Brașov nu este determinată de evoluția mediului economic din ultimele 6 luni. Oricum, trebuie remarcat că în comuna Prejmer nu s-a înregistrat deocamdată nici o dizolvare. Este posibil ca situația să se mențină și la anul, întrucât reluarea creșterii economice la nivel național este puțin probabilă, în sensul că nu sunt afectate toate piețele în mod egal, drept pentru care unele se relansează sau își mențin trend-ul crescător, de exemplu industria de procesare, transporturile de mărfuri și IT, în timp ce altele stagnează sau scad (comerț, agricultură) pe fondul unei cereri agregate scăzute.

La nivelul comunei Prejmer, această dezvoltare inegală sau propagare asimetrică va avea efect pozitiv pentru industria care se concentrează în parcul industrial și care este relaționată în bună măsură cu exporturile sau piața națională, dar nu și pentru activitățile localizate în restul comunei care se adresează mai cu seamă unei piețe limitate geografic, dacă aceste întreprinderi nu sunt integrate într-un lanț de distribuție.

Concentrare teritorială în 2011

Dacă ținem cont de numărul total de întreprinderi active (169), raportat la numărul total de locuitori (9276) înmulțit cu 1000³, rezultă că gradul de concentrare al întreprinderilor în comuna Prejmer este de 18,21%.

Figura 2. Gradul de concentrare a întreprinderilor din România, pe județe

Sursa: Cartea Albă a IMM, 2010, CNIPMMR

Pentru a oferi o imagine asupra dimensiunii intensității antreprenoriale, am introdus tabelul de mai sus din Cartea Albă a IMM pentru anul 2010 realizată de Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, deși acest tabel cuprinde date cu privire la gradul de concentrare teritorială al întreprinderilor mici și mijlocii în județe. Trebuie precizat că, deși nu se poate face o comparație

între gradul de concentrare între două unități administrativ - teritoriale diferite ca mărime și tip, cifrele pe județe oferă un indiciu cu privire la gradul de concentrare teritorială și spiritul antreprenorial în comuna Prejmer.

Având în tabelul de mai sus un sistem de referință în privința concentrării teritoriale și a dinamismului antreprenorial, comuna Prejmer, deși nu dispune de condițiile infrastructurii instituționale ale unui oraș, mai cu seamă în ceea ce privește serviciile financiare și de consultanță antreprenorială, are un grad de concentrare teritorială a întreprinderilor mai mare decât cel pe care îl întâlnim în județele Călărași, Ialomița, Vaslui, Botoșani, Olt, Giurgiu și Mehedinți. Pentru a măsura cât mai corect dimensiunea acestei concentrări, trebuie precizat că cifra ce reprezintă media întreprinderilor în județele enumerate este ridicată datorită unui grad de concentrare teritorială al întreprinderilor în mediul urban. Prin urmare, în ipoteza în care s-ar putea face comparație între gradul de concentrare teritorială al întreprinderilor din comuna Prejmer cu alte localități rurale din România, respectiv din județele enumerate, situația s-ar prezenta mult mai bine pentru cea dintâi.

Ca atare, gradul de concentrare teritorială a întreprinderilor în comuna Prejmer este ridicat pentru mediul rural, chiar dacă nu se ridică la nivelul unor localități urbane sau la cel al județelor/orașelor care însumează cea mai mare concentrare de întreprinderi din România (de exemplu, București, Cluj, Ilfov, Constanța, Timiș).

Trebuie însă subliniat că și jud. Brașov se află pe locul 4 în țară în privința numărului de întreprinderi. Gradul de concentrare a întreprinderilor din Prejmer, corelat cu diversitatea activităților economice desfășurate, a fost influențat de un cumul de factori ce reflectă existența unui avantaj competitiv industrial ce a apărut până în 2008. Ne referim la avantajul de cost (avantaj comparativ) în producția industrială de subcontractare (rețea/network), nicidecum la un avantaj diferențial (avantaj competitiv prin diferențiere de produs). Acest avantaj se va menține pe o perioadă medie de timp, în funcție de costul cu forța de muncă și de evoluția industriei de asamblare/integrare (de exemplu: industria auto, automatizări care se folosesc de subansamblele din parcul industrial Prejmer). De asemenea, trebuie remarcat că, ulterior anului 2008, au apărut o serie de constrângeri economice pe fondul crizei financiare care au influențat profilul economic/profil antreprenorial și concentrarea întreprinderilor. Toți acești factori se referă la:

- a) existența parcului industrial (avantaj de cost, prin prisma scutirilor de impozite directe și a costului redus cu forța de muncă);
- b) proximitatea de Brașov și de căile de comunicație (avantaj de cost care influențează costurile de transport și mobilitatea);
- c) tradiția industrială a orașului Brașov (avantaj diferențial);

d) delocalizarea unor întreprinderi din străinătate, din Brașov și alte localități din România (avantaj de cost). Această delocalizare este influențată de costuri, precum și de fragmentarea procesului de producție care conduce la dezvoltarea rețelelor de subcontractare (de exemplu: producția realizată de Autoliv și Eldon în parcul industrial Prejmer).

e) șomajul. Acesta este o constrângere ce a determinat ca o parte dintre cei aflați în șomaj să își găsească o alternativă ca PFA;

e) expansiunea „întreprinderilor individuale” care apare ca rezultat al unei constrângeri, determinat fie de șomaj, fie de fiscalitate, ori de lipsa capitalului bănesc investițional pentru a consolida o afacere încă de la debutul ei. Această concluzie pornește de la analiza prevederilor OUG nr.44/2008 și corelăm aceste prevederi cu starea de fapt pe care o reflectă datele obținute de la Registrul Comerțului cu privire la întreprinderile din comuna Prejmer. Întreprinzătorul persoană fizică titular al întreprinderii individuale este comerciant persoană fizică de la data înregistrării sale în Registrul Comerțului. Întreprinzătorul persoană fizică titular al întreprinderii individuale poate angaja personal, ori poate fi angajat al unui terț, ori poate presta servicii către terți. Persoana fizică titulară a întreprinderii individuale răspunde pentru obligațiile sale cu patrimoniul de afectațiune, dacă acesta a fost constituit, și, în completare, cu întreg patrimoniul,

iar în caz de insolvență va fi supusă procedurii simplificată din Legea insolvenței nr. 85/2006.

Profilul antreprenorial, conform Codului CAEN rev.2

După codul CAEN, rev.2, fără să luăm în calcul cifra de afaceri, în activitatea economică predomină serviciile, urmate de comerțul cu amănuntul și ridicata, industria procesatoare și construcțiile.

Sectorul terțiar (servicii, comerț) se concentrează în comuna Prejmer, pe când sectorul secundar (industria prelucrătoare) în parcul industrial.

În parcul industrial funcționează aproximativ 19 companii, persoane juridice și 2 puncte de lucru aparținând firmelor de curierat DHL și Cargus. Din total, trei companii s-au relocalat sau sunt în curs de relocalare din Brașov și București (AUTOLIV, SCHMOLZ+BICKENBACH ROMÂNIA SRL, ANSOR PROD SRL).

Majoritatea firmelor aflate în incinta parcului industrial realizează cifra de afaceri cea mai mare dintre toate societățile comerciale localizate în Prejmer, cum sunt Autoliv, Eldon, UNIOR-TEPID SRL. Sunt însă și 2 companii care, din datele de bilanț publicate în anul 2009, nu au avut activitate.

Comparativ cu anul 2007, când se înregistra un număr identic de întreprinderi cu cel din 2011 și care este luat ca sistem de referință în strategia de dezvoltare a comunei Prejmer elaborată în anul 2009, au apărut schimbări structurale. A

scăzut dramatic comerțul cu amănuntul și ridicata, tranzacțiile imobiliare, dar și construcțiile. Deasemenea, ponderea industriei s-a micșorat. În schimb, s-au extins întreprinderile care prestează servicii dintre cele mai diverse, unde nu există însă o specializare dominantă. Deasemenea, a crescut ușor ponderea întreprinderilor din sectorul IT, precum și transportul rutier de mărfuri, care în anul 2007 nu existau, conform datelor din strategia comunei Prejmer elaborată în 2009. Expansiunea transportului de mărfuri este surprinzătoare în condițiile în care acest sector a înregistrat în ultimii ani la nivel național una dintre cele mai severe contracții, alături de comerț și construcții.

Scăderea cea mai mare în activitatea economică locală a înregistrat-o comerțul cu amănuntul și ridicata, iar creșterea cea mai mare o au serviciile, care după codul CAEN rev.2 consta în diverse prestații de natură privată, fără ca o activitate să dea contur acestui sector, ceea ce ține atât de specializarea scăzută a forței de muncă, cât și de cererea locală. Trebuie remarcat că în structura serviciilor, consultanța juridică, financiar-contabilă și cea inginerescă s-a consolidat.

Comparând 2007 cu anul 2011, distribuția întreprinderilor în profil teritorial după obiectul de activitate principal, exprimată procentual ca pondere din total, se prezintă astfel:

Tabelul 2. Distribuția întreprinderilor după domeniul de activitate ca procent din totalul întreprinderilor

Domeniu	Procent din economia locală în 2007 (CAEN rev.1)	Procent din economia locală în 2009 (CAEN rev.2)
Comerț cu ridicata și amănuntul	54	20,8
Industrie prelucrătoare	17	11,55
Construcții	13	9,3
Activități juridice și de contabilitate/ Activități profesionale, științifice și tehnice (includ: juridic, contabilitate, audit financiar, fiscal, arhitectură, inginerie, cercetare-dezvoltare, publicitate, studiere a pieței, activități veterinare, alte activități profesionale)	7	8,44
Tranzacții imobiliare	4	2,6
Alte activități de servicii (includ: spălarea și curățarea (uscată) a articolelor textile și a produselor din blană, reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc, alte activități de servicii (coafură, pompe funebre, întreținere	2	14,66

corporală, alte activități de servicii))		
Agricultură și pescuit	2	1,7
Transporturi rutiere de mărfuri		3,1
Informații și comunicații		2,2
Servicii încadrate în alte coduri CAEN		22,65

Sursa: Registrul Comerțului Brașov

În 2011 față de 2007, structura economică s-a modificat astfel:

a) serviciile au o pondere de 48,75% în activitatea principală a întreprinderilor, comparativ cu 9% în 2007. Cifra de afaceri este semnificativă mai cu seamă pentru consultanța în contabilitate, audit financiar și domeniul fiscal. Totuși, ponderea cea mai mare a serviciilor este derulată prin microîntreprinderi, organizate ca societăți cu răspundere limitată, PFA sau „întreprinderi individuale”. Ultimele au majorat cifra dar au o contribuție nesemnificativă în economia locală și nici nu sunt corelate cu cererea locală. Ca atare, creșterea ponderii serviciilor prin autorizarea de PFA și de „întreprinderi individuale” reflectă o situație conjuncturală;

b) comerțul cu ridicata și amănuntul a scăzut de la 54% la 20,8%, dar păstrează o cifră de afaceri semnificativă;

c) industria prelucrătoare a scăzut de la 17% la 11,55% deși are contribuția cea mai mare la economia locală, după cifra de afaceri;

d) s-au extins transporturile de mărfuri care în urmă cu 4 ani nu existau. Transportul este mult influențat de activitatea din parcul industrial și de prezența firmelor de depozitare și comercializare amplasate în acest parc, precum și de Cargus și DHL;

e) au apărut informațiile și comunicațiile, mai cu seamă IT, deși dimensiunea sectorului este modestă;

f) construcțiile au înregistrat un recul moderat ca pondere în total, de la 13% la 9,3%;

g) agricultura rămâne constant la aproximativ același nivel cu cel înregistrat cu 4 ani în urmă, având o contribuție în economia locală surprinzător de mică, ținând cont de capitalul funciar și de pregătirea forței de muncă din comuna Prejmer;

h) în industria de procesare, fabricarea confecțiilor metalice continuă să fie activitatea predominantă, exact ca în anul 2007;

i) în servicii nu apare o specializare dominantă dar în structură acestora se detașează activitățile profesionale, științifice și tehnice (consultanță juridică, financiar-contabilitate, inginerie, activități veterinare).

Schimbările care s-au produs în structura activității întreprinderilor sunt rezultatul contracției economiei și scăderii cererii pe piața muncii. Prin urmare, aceste

schimbări structurale au fost determinate de mai mulți factori, precum șomajul, scăderea veniturilor, contracția comenzilor în economie. De exemplu, micșorarea ponderii comerțului local este rezultatul scăderii veniturilor populației și, implicit, al unei reajustări a bugetului familial care se limitează la bunurile de consum de strictă necesitate. De asemenea, creșterea explozivă a întreprinderilor din domeniul serviciilor, dintre care unele (37) funcționează, de fapt, ca „întreprinderi individuale” fără personalitate juridică sau ca PFA, este rezultatul creșterii șomajului în rândul persoanelor cu o calificare medie sau scăzută, dar și adaptării rapide a acestor persoane la un mediu economic mai ostil, ceea ce este un lucru pozitiv. Pe de altă parte, trebuie remarcat că, forma de organizare și funcționarea unei întreprinderi ca PFA sau ca „întreprindere individuală” fără personalitate juridică reflectă o lipsă de capital bănesc sau/și de active fixe.

Distribuția întreprinderilor în profil teritorial, după obiectul de activitate principal în iunie 2011, se prezintă astfel:

Tabelul 3. Numărul de întreprinderi din comuna Prejmer și domeniul lor de activitate conform CAEN (rev.2)

Cod CAEN rev.2	Nr. companii
Comerț cu amănuntul și ridicata (Cod CAEN de la 45 la 47)	47 companii, dintre care 28 companii comerț cu amănuntul de produse alimentare și nealimentare, 16 companii în comerțul cu ridicata (predomină comerțul cu material lemnos, materialele de construcții și echipamentele sanitare), 3 companii specializate în întreținerea și repararea autovehiculelor (Cod CAEN 4520);
Industrie (Cod CAEN de la 10 la 33)	26 companii, în care predomină fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice. Mai există o singură companie înființată în anul 2011 care și-a declarat ca obiect principal de activitate fabricarea mobilei
Transporturi rutiere de mărfuri (Cod CAEN 494)	7 companii;

Lucrări de construcții (Cod CAEN 41 - 43)	13 companii, la care se adaugă 8 companii cu activități conexe: dulgherie, tâmplărie, fasonare piatră, parchetare, lucrări speciale de construcții
---	--

Dezvoltare imobiliară, intermediere imobiliară, vânzare imobile proprii (Cod CAEN 681)	6 companii
--	------------

Informații și comunicații (Cod CAEN de la 58 la 63)	5 companii, dintre care 4 în domeniul IT
---	--

Activități profesionale, științifice și tehnice (Cod CAEN de la 69 la 75)	19 companii
---	-------------

Alte servicii diverse (Cod CAEN 96)	33 companii
-------------------------------------	-------------

Agricultură, silvicultură, piscicultură (Cod CAEN de la 01- pana la 03)	4 companii
---	------------

Industrie extractivă (Cod CAEN 081)	2 companii
-------------------------------------	------------

Comercializarea energiei electrice (Cod CAEN 3514)	1 companie
--	------------

Studiul economic

Activități de întreținere peisagistică 2 companii
(Cod CAEN 8130)

Alte activități poștale și de curier 1 companie
(Cod CAEN 5320)

Activități de arhitectură (Cod CAEN 7111) 1 companie

Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului (Cod CAEN 7820): 1 companie

Lucrări de instalații electrice (Cod CAEN) 4321 2 companii

Extracția pietrei ornamentale și a pietrei pentru construcții, extracția pietrei calcaroase, ghipsului, cretei și a ardeziei (Cod CAEN 0811) 1 companie

Activități ale agențiilor de colectare și ale birourilor (oficiilor) de raportare a creditului (Cod CAEN 8291) 2 companii

Baruri și alte activități de servire a băuturilor (Cod CAEN 5630) 3 companii

Activități de organizare a expozițiilor, târgurilor și congreselor (Cod CAEN 8230) 1 companie

Activități ale agențiilor de plasare a forței de muncă (Cod CAEN 7810) 1 companie

Sursa: Registrul Comerțului Brașov

Profilul antreprenorial/structura economiei locale ce se reflectă în activitatea întreprinderilor nu este rezultatul specializării forței de muncă, exploatarea capitalului natural sau accesului la finanțare, ci se datorează preponderent prezenței parcului industrial sau impactului contrângerilor crizei economice sau de natură fiscală și care au fost deja prezentate mai sus.

Prin urmare, profilul antreprenorial în comună Prejmer s-a ajustat datorită unor factori conjuncturali, drept pentru care această stare de fapt nu se va stabiliza, ci va cunoaște și în următorii ani schimbări semnificative, indiferent de evoluția economiei naționale sau regionale.

Situația agriculturii, zootehniei și pisciculturii

În evaluarea profilului antreprenorial și a cifrei de afaceri, agricultura, zootehnia (în care includem și avicultura) și piscicultura apar pe ultimul loc în economia locală. Această situație pare inexplicabilă în raport cu specializarea forței de muncă a comunei Prejmer care, înainte de 1989, avea o economie bazată pe agricultură. Precizăm că, în conformitate cu datele din bilanț publicate în 2009, piscicultura a scăzut de 3 ori comparativ cu 2006, în timp ce avicultura a crescut, datorită unei ferme de păsări, dacă luăm în considerare cifra de afaceri. Nu avem însă posibilitatea să verificăm rezultatele financiare din 2010 și 2011, dar în baza cercetării pe teren, piscicultura se află într-un declin care nu a putut fi stopat. Totuși, datele agregate pe agricultură, zootehnie și piscicultură sunt nesemnificative în cifra totală de afaceri și în profilul economic al comunei Prejmer.

În comuna Prejmer sunt 37 de producători agricoli înregistrați, care își desfășoară activitatea ca PFA sau întreprinderi individuale. Din datele de la Oficiul Registrului Comerțului Brașov, în comuna Prejmer este înregistrat un număr de 37 de PFA și „întreprinderi individuale”, dar aproximativ 29 își desfășoară activitatea în comerț și servicii, iar restul în agricultură și peisagistică, cultivarea fructelor arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi, ceea ce înseamnă că înregistrările oficiale sunt incomplete.

Specializarea forței de muncă

Mai întâi trebuie să precizăm că forța de muncă din localitatea Prejmer este instruită într-un liceu cu profil agricol având 3 domenii: veterinar, agroturism și industrie alimentară, ultimul domeniu fiind cel mai dezvoltat. Aproximativ 40% din cei 804 elevi sunt din Prejmer, iar restul din Brașov și alte localități din jud. Brașov. Cele 3 specializări nu au corespondent în economia locală. Agroturismul este slab dezvoltat în comuna Prejmer, asistența veterinară nu se poate regăsi decât într-o singură fermă, iar industria alimentară nu există. Așadar, liceul de profil din localitate, deși este bine cotate la nivelul județului Brașov, nu contribuie la economia locală, deși specializarea forței de muncă ar trebui să influențeze profilul antreprenorial.

Potențial natural

În ceea ce privește capitalul natural și amenajat de teren (ca factor de producție) trebuie precizat că localitatea dispune de 4597 ha teren agricol, din care 3468 ha, teren arabil, 746 ha pășuni, 383 ha fânețuri. Deasemenea, mai există 195 ha cu păduri, a căror calitate după soiurile de arbori nu o cunoaștem, și 71 ha de ape și ape cu stuf aflate în proprietatea statului prin Ministerul Mediului și Pădurilor.

Comuna Prejmer mai deține în proprietate 300 ha de pășuni la Vama Buzăului, unde se află și o rezervație de zimbri pe 80 ha, restul fiind dat persoanelor care dețin efective de ovine.

Din suprafața de 4597 ha teren agricol, 3307 ha teren arabil sunt deținute în proprietate privată de persoane fizice, 112 ha teren arabil de persoane juridice, iar 15 ha teren arabil sunt în proprietate publică locală. Statul mai deține prin Ministerul Mediului și Pădurilor 34 ha teren arabil. Terenurile cu fânețuri în suprafața de 383 ha sunt deținute în totalitate de persoane fizice.

În intervalul 2004 - 2011 cea mai mare parte a terenului agricol nu a fost lucrat intensiv. Terenul este în continuare fragmentat și lucrat ocazional și individual. S-a reușit comasarea a aproximativ 100 ha care sunt exploatate, după ce au fost luate în arendă de la persoane fizice. Mai există o suprafață de 50 ha luată în arendă și exploatată de o întreprindere individuală.

Suprafețele de teren sunt cultivate cu grâu, grâu furajer, orzoiacă, secară, lucernă, sfeclă de zahăr.

Oportunități de exploatare au apărut de abia în acest an, ca urmare a interesului unei societăți din jud. Neamț (Agrifor S.R.L.) de a cultiva sfecla de zahăr pe o suprafața de 300 ha. Admițând că oportunitățile de afaceri vor fi materializate și luând în calcul terenurile deja exploatate, rămâne o suprafața de aprox. 2800 ha din cele 3307 ha, care nu va fi exploatată.

În sectorul zootehnic, în afară de ferma de păsări, în Prejmer există 10 persoane care dețin efective scăzute de animale în sistem de microfermă/fermă, respectiv

porcine (50-80 capete), bovine (5 - 100 capete), ovine (20 - 1200 capete). Există și 6 ferme piscicole, din care 2 sunt mai mari.

Cauzele contracției sectorului agricol

Pregătirea resursei umane și capitalul funciar ar fi trebuit să dezvolte sau, cel puțin, să mențină sectorul agricol la o cotă mai mare în economia locală, ceea ce nu s-a întâmplat. Sunt mai multe cauze care au determinat această situație:

a) canalul de distribuție pare să fie cea mai importantă cauză de contracție a sectorului agricol. Deși, în majoritatea studiilor referitoare la agricultură, canalele de distribuție nu sunt analizate, acestea contribuie la depozitarea și circulația mărfurilor agroalimentare pe arii teritoriale largi. Canalul de distribuție presupune stabilirea unei relații între producător și mai mulți transportatori, depozite, angrosiști, agenți de vânzare, având în vedere că mărfurile agricole nu pot fi vândute doar în județul Brașov. Dacă ar fi existat un centru de depozit și colectare, precum și o piață en-gross pentru produse agricole, este foarte probabil că agricultura comunei Prejmer și a celorlalte localități din proximitate nu ar fi intrat în declin. Această ipoteză mai ia în calcul și posibilitatea ca centrul de depozit și piața en-gross să fi fost dezvoltate de structuri asociative ale fermierilor din mai multe comune. În prezent, nu există decât o piață en-gross în Brașov, care aprovizionează orașul. În consecință, pentru rentabilitatea unei afaceri în domeniul agricol, aceasta nu este suficientă;

b) pe lanțul de valoare trebuie să existe toate cele 6 funcții ale unei afaceri: cercetare sau măcar consultanță în desfășurarea unei activități agricole/zootehnice, organizarea producției, producție, marketing-vânzări, distribuție, relația cu clientela. Acest tip de structurare a lanțului de valoare nu este cunoscut în România, drept pentru care activitatea agricolă nu este competitivă;

c) suprafețele cultivate sunt mici. Acesta constituie un impediment major în privința rentabilității afacerii, mecanizării și automatizării agriculturii, dar nu și pentru dezvoltarea pisciculturii (ceea ce s-a și întâmplat) ori a zootehniei;

d) accesul la finanțare este scăzut, deși există programe europene. Aceste programe însă favorizează finanțarea fermelor mari și a producătorilor cu capacitate financiară, în detrimentul celor care dețin suprafețe mici de teren;

e) nu există servicii de consultanță agricolă. Deși această situație nu constituie un impediment pentru toți fermierii din Prejmer, nu înseamnă că nu ar fi necesară pentru cei cu studii primare sau medii și care se ocupă de o afacere în agricultură sau zootehnie. În trecut exista Agenția Națională de Consultanță Agricolă, al cărei rol a fost minor în raport cu obiectivele pentru care a fost creată. În prezent, însă, consultanța de specialitate în agricultură și zootehnie lipsește. Această consultanță trebuie dublată de o consultanță de management și finanțe, astfel încât o afacere din sectorul agricol sau zootehnic să se dezvolte sustenabil;

f) salarizarea este scăzută, drept pentru care locurile de muncă în agricultura nu sunt atractive. Această situație este valabilă pe întreg teritoriul României, nu doar la Prejmer. De regulă, sectoarele economice cu valoare adăugată scăzută și venituri scăzute nu rețin forță de muncă decât pentru perioade scurte de timp;

g) gradul de asociere al fermierilor este scăzut. Această stare de lucruri reflectă un spirit anteprenorial aflat într-un stadiu de formare, întrucât fermierii nu văd necesitatea de a se solidariza și de a desfășura acțiuni comune de apărare sau promovare a drepturilor lor, chiar dacă sunt în competiție. Prin urmare, competiția și solidaritatea de grup par să fie pentru ei incompatibile și, din această cauză, structurile asociative nu rezistă în timp.

Pentru motivele expuse mai sus și ținând cont de evoluția viitoare a zonei metropolitane, precum și de existența unei proprietăți funciare fragmentate, putem aprecia că în comuna Prejmer agricultura nu se va dezvolta. Este posibil ca zootehnia și piscicultura să se relanseze, dar această situație ipotetică depinde atât de lanțul de valoare, cât și de dezvoltarea canalelor de distribuție.

Turism

Capital

Turismul în comuna Prejmer are un caracter ocazional, fiind susținut de un obiectiv cultural, la care în curând se va adăuga unul sportiv (pista de carting).

Obiectivul cultural este reprezentat de Biserica fortificată și muzeul etnografic, localizate în centrul comunei și care constituie proprietatea Bisericii Evanghelice. De altfel, această comunitate religioasă încasează venituri din vizitarea incintei, care sunt utilizate pentru întreținerea bisericii și a muzeului.

Un alt obiectiv îl constituie biserica ortodoxă „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, construită în anul 1769, aflată în sudul comunei, dar care nu constituie obiectiv turistic ci doar religios.

Capitalul natural al comunei este relativ sărac, având în vedere localizarea sa în zona de câmpie. Cu toate acestea, se poate semna că în nordul comunei se află rezervația naturală „Pădurea și mlaștinile eutrofe de la Prejmer”, pe o suprafață de 258 ha, care conține numeroase relice glaciare. Această pădure însă nu poate fi transformată într-un obiectiv turistic, întrucât vizitarea ei ar aduce pagube iremediabile biodiversității. De altfel, infrastructura rutieră DN 11 a separat rezervația în două, fondul forestier fiind localizat în nord iar mlaștinile în sud, ceea ce a rupt legăturile într-un ecosistem cândva unic. Pe de altă parte, se pare că pădurea și mlaștinile au fost afectate de pășunat, turism, tăieri ilegale și depozitare deșeuri menajere. În nici un caz pădurea nu trebuie marcată pentru turism, ci pentru protecția biodiversității, ținând cont de faptul că nu există un caz în lume în care o rezervație naturală să fi fost protejată prin turism. În schimb, în toate cazurile, turismul, deși poate aduce venituri, afectează obiectivele naturale

sau culturale frecventate de turiști, indiferent de gradul lor de protecție. De aceea, orice investiție publică sau privată în acest loc nu se poate face decât prin construirea de poteci de lemn aflate la distanță de sol și pe o suprafață mică de teren din totalul pe care îl ocupă pădurea. Pe ansamblu, însă, locul trebuie izolat de turiști pentru a evita distrugerea vegetației, mai ales a celei rare, precum și poluarea.

Infrastructura turistică

Infrastructura turistică este slab dezvoltată, fiind reprezentată de 3 pensiuni cu activitate permanentă: două în Prejmer și altă aproape de DN 11 pe rută Brașov - Sf. Gheorghe, unde se află și un loc de tranzit pentru camioane.

Pentru o perioadă scurtă de timp, în comună a funcționat, cu asistență USAID, un Centru de Promovare Turistică, al cărui scop a fost să susțină oferta privată de servicii turistice. În acest scop, centrul a realizat materiale promoționale pentru site-ul APDT Brașov, materiale informative pentru revista „Info Rural”, informarea pe internet sau informarea directă a turiștilor. De asemenea, centrul s-a implicat în organizarea unor evenimente care fac parte din cultură locală: Carnaval / Fasching; Zilele Prejmerului; Ziua Recoltei. Între timp, Centrul a fost mutat în sediul primăriei iar activitatea sa s-a estompat.

Cauzele subdezvoltării turismului

Evaluatorul a observat că turiștii străini care vizitează Prejmer se opresc la Biserica fortificată după care se întorc în Brașov sau urmează alt circuit.

Fără îndoială că Prejmer este defavorizată față de localitățile situate în zona montană, întrucât nu dispune de același capital natural, precum și de orașul Brașov care constituie o atracție mai cu seamă pentru zona sa istorică. Asta nu înseamnă că turismul nu se poate dezvolta în Prejmer.

Turismul în Prejmer poate avea 3 componente:

- a) turismul cultural, având ca obiective: Biserica fortificată cu muzeul etnografic și, separat, evenimente tradiționale locale;
- b) turismul sportiv, având ca obiective carting-ul, care deja are ca suport o infrastructură ce va fi inaugurată în octombrie 2011, precum și golful, ținând cont de terenurile disponibile. Golful necesită investiții majore și se bazează pe o întreagă infrastructură de întreținere și cazare. La acestea se adaugă pescuitul sportiv, deși acesta depinde mai mult de serviciile pe care le poate dezvolta. Altfel, pescuitul sportiv nu este rentabil și intră oricum în concurență cu 7 locuri numai în județul Brașov, fără a lua în calcul județele limitrofe;
- c) agroturismul care deja a apărut.

Rentabilitatea structurilor turistice/a operatorilor în turism rezidenți în comuna Prejmer depinde de includerea în rețelele de turism/network a serviciilor locale: pensiuni, moteluri, restaurante. Practic, nici un serviciu turistic nu poate fi rentabil decât dacă pornește de la această integrare în rețeaua de turism/circuite de turism, prin agenții care oferă servicii turistice. În caz contrar, cererea va fi sporadică și aleatorie, cum se întâmplă și în prezent. Lipsa constantă a clientelei se reflectă într-un grad de ocupare scăzut și foarte probabil într-un cash flow negativ al companiilor care oferă servicii turistice sau alimentație publică (restaurante). De aceea, o parte din pensiunile care existau până în 2009 au dispărut, iar cele care au rezistat se bazează pe clienți aflați în interes de afaceri în zona Brașovului, ori pe faptul că sunt localizați în zone de tranzit transport de mărfuri.

Pe de altă parte, structurile turistice/operatori în turism nu depind doar de integrarea lor într-o rețea/circuit, ci și de calitatea și diversificarea serviciilor pe care le oferă clienților, precum și de marketing. Autoritatea locală nu se poate implica direct în dezvoltarea turismului decât prin activități de marketing public în cooperare cu rețeaua locală de antreprenori care conduc la reducerea costurilor de tranzacție pe componenta de acces la informație. Dar autoritatea locală se poate implica într-un parteneriat cu Biserica Evanghelică și operatorii privați pentru a investi în imobilele părăsite și aflate peste drum de Biserica fortificată,

pentru a dezvolta fie un centru de informare, fie servicii de suport pentru cei ce doresc să pornească o afacere în turism.

În rest, însă, dezvoltarea turismului depinde de operatorii privați. În acest sens, revizuirea strategiei va cuprinde nu numai măsuri ce implică autoritatea locală (primăria) ci și măsuri ce pot fi realizate exclusiv de operatorii privați.

Competitivitatea întreprinderilor după cifra de afaceri și durata de viață

Competitivitatea întreprinderii exprimă capacitatea acesteia de a-și îmbunătăți eficiența, calitatea mărfurilor și serviciilor, de a se adapta la cerințele pieței, precum și de a construi alianțe sau rețele. Competitivitatea întreprinderii este influențată de vânzări, structura costurilor, organizarea marketing-ului - vânzărilor, cercetare-inovare.

Nu există un set standard de măsurare a competitivității unei întreprinderi dar aceasta se poate dimensiona în funcție de cifra de afaceri, exporturi, durata de viață a companiei, cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea, fluctuația forței de muncă, participare în alianțe strategice/rețele.

Din păcate, Institutul Național de Statistică, Camera de Comerț și Industrie Brașov și AJOFM nu ne oferă toate datele de mai sus, așa încât, măsurarea competitivității întreprinderilor din comuna Prejmer o putem cuantifica doar în

funcție de două variabile, respectiv cifra de afaceri și durata de viață a acestora, apelând la date istorice. Cifra de afaceri exprimă capacitatea companiei de a se menține și dezvolta pe o piață de dimensiuni naționale și/sau pe o piață internațională, iar durată de viață a unei companii ne dă un indiciu cu privire la capacitatea de adaptare la schimbările din piață pe un ciclu de viață (fază de supraviețuire, consolidare, extindere și dezvoltare, declin).

Cifra de afaceri

Din totalul de 225 întreprinderi înregistrate, 169 sunt funcționale dar numai 80 întreprinderi au activitate după cifra de afaceri înregistrată. Această cifră ia în calcul datele din bilanț publicate în anul 2009. Pentru anul 2010 nu avem date publicate de Ministerul Finanțelor. În egală măsură nu avem date de bilanț pentru primul semestru al anului 2011 pentru societăți comerciale, și nici pentru persoanele fizice autorizate și „întreprinderile individuale”.

Situația pe trepte valorice se prezintă astfel:

Tabelul 4. Numărul de firme din comuna Prejmer după cifra de afaceri

Cifra de afaceri in lei	Nr. de intreprinderi
1000 – 5000 lei	5
5001 – 10.000 lei	2
10.001 – 20.000 lei	3

Studiul economic

20.001 – 30.000 lei	2
30.001 - 40.000 lei	2
40.001 – 50.000 lei	5
50.001 – 100.000 lei	9
100.001 – 150.000 lei	9
150.001 – 200.000 lei	4
200.001 – 250.000 lei	6
250.001 – 300.000 lei	2
300.001 – 350.000 lei	3
350.001 – 400.000 lei	0
400.001 – 450.000 lei	1
450.001 – 500.000 lei	1
500.001 - 550.000 lei	4
750.001 – 800.000 lei	1
800.001 – 850.000 lei	3
900.001 – 950.000 lei	1
1.200.001 – 1.250.000 lei	3
1.300.001 – 1.350.000 lei	1
2.000.000 – 2.500.000 lei	1
9.000.001 – 9.500.000 lei	1
12.000.000 lei – 47.000.000 lei	2
1.164.287.243 lei	1

Din cele 80 de întreprinderi se desprinde un nucleu de 30 întreprinderi care realizează o cifră de afaceri cuprinsă între 12.000 Euro și 70.000 Euro. Aceste companii își desfășoară activitatea în comerțul cu amănuntul și ridicata, activități profesionale, științifice și tehnice, fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică, activități veterinare, baruri, închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate, intermediere imobiliară, activități de inginerie și consultanță tehnică, construcții de clădiri și lucrări de geniu, activități de contabilitate și audit financiar, consultanță în domeniul fiscal, lucrări de instalații electrice, lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat, transporturi rutiere de mărfuri, activități poștale și de curier, IT.

Prin urmare, nucleul de 30 întreprinderi care realizează o cifră de afaceri cuprinsă între 12.000 și 70.000 Euro (50.001 și 300.000 lei) desfășoară preponderent activități în comerț și servicii (sector terțiar), iar secundar în industria de procesare (sector secundar). Pe măsură ce cifra de afaceri se majorează, ordinea activităților economice se schimbă, astfel că industria ocupă primul loc, urmată de comerț și servicii. Cea mai mare cifră de afaceri se realizează în industrie (Autoliv, Eldon SRL, UNIOR-TEPID SRL, GJM Components SRL) și se concentrează în parcul industrial.

Dar, dacă în calculul cifrei de afaceri nu ar intra cifra realizată de Autoliv, Eldon SRL și UNIOR-TEPID SRL, localizate în parcul industrial, contribuția cea mai

mare în cifră de afaceri totală s-ar realiza de întreprinderile localizate în afară parcului industrial. Prin urmare, trei întreprinderi industriale schimbă ponderea.

După cifra de afaceri, contribuția celor 3 sectoare din economie, respectiv primar, secundar și terțiar, este complet diferită comparativ cu datele ce reflectă profilul antreprenorial/profilul economic.

Tabelul 5. Contribuția celor trei mari sectoare economice la economia comunei Prejmer, după cifra de afaceri a companiilor înregistrate

Sector	Cifra de afaceri în Lei și Euro la cursul BNR din 2009
Sectorul primar 	921.029 Lei/ 217,737 Euro
Agricultură	921.029 Lei/ 217,737 Euro (2 companii)
Energie	

Sectorul secundar **1,238,277, 264 Lei/292,736,941 Euro**

Industria de procesare 1,238,277, 264 Lei/292,736,941 Euro (8 companii)

Sectorul terțiar **19,245,263 lei/4,549,707 Euro**

Servicii diverse 2,555,171 Lei/604,059 Euro
(24 companii)

Construcții 3,168,901 Lei/749,149 Euro
(5 companii)

IT 313,047 Lei/74,006 Euro
(2 companii)

Consultanță 1,213,979 Lei/286,992 Euro
(9 companii)

Transport 936,573 lei/212,412 Euro
(4 companii)

Comerț 11,057,592 lei/2,614,088 Euro
(26 companii)

Fluxurile financiare majore se desfășoară prin sectorul secundar, adică au ca sursă industria de procesare care în economia locală deține ponderea cea mai

mare în cifra de afaceri, respectiv de 1,238,277, 264 Lei/292,736,941 Euro, urmată la mare distanță de sectorul terțiar cu 19,245,263 lei/4,549,707 Euro, în structura căruia comerțul are poziția dominantă (11,057,592 lei/2,614,088 Euro). Fluxul financiar cel mai scăzut se înregistrează în sectorul primar.

Dacă serviciile (sectorul terțiar) sunt pe primul loc după profilul antreprenorial/profilul economic și gradul de concentrare teritorială, în cazul în care luăm în calcul cifra de afaceri, situația se răstoarnă, industria dobândind primul loc, în cadrul căreia se detașează 8 companii. Practic, aceste 8 companii realizează o cifră de afaceri de 75 ori mai mare decât tot sectorul terțiar (servicii) și sectorul primar (agricultură, energie și sector minier) luate la un loc și reprezentate de restul de 72 companii.

Delocalizarea întreprinderilor mijlocii și mari din Brașov, din alte localități din țară sau din străinătate va consolida poziția de pivot al industriei de procesare în economia locală. Acest proces se va accelera, în cazul în care infrastructura fizică și instituțională (mai cu seamă serviciile financiare) se dezvoltă ca urmare a realizării unor proiecte conform planului de amenajare spațială în Zona Metropolitană Brașov și va fi mai lent, dacă dezvoltarea în Zona Metropolitană Brașov se va face aleatoriu și incoerent. Prin urmare, procesul de delocalizare a întreprinderilor industriale este inevitabil și se va accentua până când activitatea în parcul industrial Prejmer va ajunge la saturație, fără a lua în calcul posibilitatea

extinderii sale. Acest scenariu pornește însă de la ipoteza că recesiunea economică va lua sfârșit în 2013-2014.

Din această cauza, industria reprezentată de întreprinderi mijlocii și mari va constitui ramura principală de activitate în comuna Prejmer, ceea ce nu înseamnă că acest lucru va mobiliza exclusiv forța de muncă locală. Întreprinderile localizate în afară parcului industrial se vor dezvolta ca efect al extinderii activității în parcul industrial, ca urmare a dezvoltării serviciilor financiare și de consultanță antreprenorială în comună Prejmer, precum și dacă specializarea forței de muncă (concentrată pe activități agricole) suferă o mutație.

Durata de viață

26 întreprinderi cu cifra de afaceri peste zero, din totalul de 225 întreprinderi, au fost înființate în intervalul 1991 - 1999, ceea ce reprezintă 11,55% din total, iar 23,55% (53 întreprinderi cu cifra de afaceri peste zero) în perioada 2005 - 2007. Restul de 146 întreprinderi (64,8% din total) au apărut în piață în perioada 2008 - 2011, iar 23 de întreprinderi (10,22%) dintre acestea și-au suspendat activitatea.

În concluzie:

11,55% întreprinderi funcționează de peste 10 ani

23, 55% întreprinderi funcționează de aprox 4 ani

54,66% întreprinderi funcționează de 3 ani

10,22% întreprinderi funcționează de 1 an

Ținând cont de „intrările” (înregistrări de întreprinderi) și „ieșirile” (dizolvări/lichidări) anuale de întreprinderi, combinate cu suspendările de întreprinderi survenite mai cu seamă în 2009 (23, dintre care 21 înființate în perioadă 2006 - 2008) și întreprinderile rămase în piață, durata medie de viață a acestora este de aproximativ 4,5 ani. Dacă nu am lua în calcul întreprinderile care funcționează de peste 10 ani, atunci durata de viață a unei întreprinderi este de 2,6 ani. Totuși, chiar și aceste cifre pot fi înșelătoare, întrucât există întreprinderi a căror cifră de afaceri este zero sau cu o valoare ne semnificativă în numărul total de întreprinderi în funcțiune.

Trend-uri/evoluții

Gradul de concentrare industrială este posibil să crească în următorii ani, mai cu seamă în zona parcului industrial care, deși nu va mai beneficia de facilități fiscale după 2013, prezintă avantajul unei infrastructuri relativ bine organizate pentru producție și depozitare. Dilema expansiunii industriale va depinde însă de ritm și amplitudine, ținând cont de mai mulți factori, dintre care cei mai importanți țin de situația macroeconomică (fiscalitate, monedă) și de oferta celor mai apropiate parcuri industriale de orașul Brașov, din totalul celor 9 din județ.

Gradul de concentrare va fi impulsionat de dezvoltarea serviciilor publice, mai cu seamă alimentare cu apă și canalizare, precum și de delocalizarea întreprinderilor din Brașov și din alte orașe ale țării, ori din străinătate. Acest trend se va menține cât timp costul cu forța de muncă este mai scăzut decât în statele din vestul Europei, iar fiscalitatea este relativ redusă. Recentele modificări în legislația muncii par să favorizeze această evoluție pe termen mediu. De asemenea, faptul că în spațiul CSI (Ucraina, Moldova, Rusia) unde s-au mutat multe industrii occidentale de tehnologie medie, productivitatea este scăzută iar costurile sunt ridicate, ca urmare a unei corupții extinse, criminalității și instabilității politice, pare să favorizeze reîntoarcerea industriilor în statele de origine sau mutarea lor în țările din centrul Europei din spațiul UE, inclusiv România.

Totuși, delocalizarea și corelativ amplasarea de noi companii în parcul industrial va avea ca obiect o producție industrială cu tehnologie medie, pe relația de subcontractare, care folosește o forță de muncă cu grad scăzut de specializare.

Trebuie menționat că infrastructura instituțională a parcului Prejmer nu s-a dezvoltat în ultimii ani, toate investițiile proiectate inițial fiind întrerupte în 2008. De aceea, nici activitatea economică nu s-a extins semnificativ, parcul fiind ocupat fizic în proporție de 40%. Odată cu reluarea creșterii economice, este posibil ca infrastructura instituțională a parcului, constând în servicii financiare, comerț, alimentație publică și hoteluri să se relanseze, ceea ce va antrena noi oportunități

de afaceri. Acest proces însă va fi lent, pe fondul scumpirii creditelor și păstrării proprietății de către un singur investitor. Va conta însă destul de mult și cooperarea cu autoritățile locale și sistemul educațional, astfel încât pregătirea forței de muncă prin specializare să influențeze pozitiv investițiile și gradul de concentrare industrială. Cât timp specializarea forței de muncă rămâne scăzută și investițiile nu cresc substanțial, profilul parcului industrial Prejmer se va baza pe aplicarea de tehnologii medii și pe expansiunea rețelelor/network sub forma relațiilor de subcontractare. Dar relațiile de subcontractare (de exemplu, producția de accesorii și subansamble) sunt influențate de evoluția industriei care este localizată în străinătate, unde se livrează mărfurile din parc. Evaluatorul nu exclude amplasarea de fabrici cu producție realizată integral în parc dar ia în considerare că, din punct de vedere statistic, există o mai mare probabilitate de extindere a producției de subansamble și accesorii.

Creșterea gradului de concentrare industrială în Prejmer va fi determinată nu numai de extinderea relațiilor de subcontractare ci și de un fenomen natural de dispersie a activității industriale din Brașov către Prejmer, conform relației centru - periferie (modelul Perroux - Hirschmann), în sensul că la centru rămân activitățile economice cu valoare adăugată înaltă iar la periferie se deplasează activitățile economice cu tehnologie medie. Acest proces poate fi impulsionat de reluarea ireversibilă a creșterii economice, precum și de planul de amenajare spațială a Zonei Metropolitane Brașov, dacă cel din urmă are la bază o metodologie clară

care să permită stabilirea unor obiective specifice, măsurabile, realizabile, realiste și concretizate într-un termen de timp, mai cu seamă pe componența infrastructurii fizice și a utilităților publice. Cele două condiții sunt esențiale fenomenului de dispersie și presupun o adaptare a zonelor periferice la cultura și nivelul de dezvoltare al centrului (orașul Brașov, în acest caz) ceea ce nu înseamnă că nu se vor păstra decalajele, în special în sfera infrastructurii instituționale (servicii financiare, educaționale, cercetare-dezvoltare, culturale, servicii publice). Oricum, orașul Brașov va rămâne un pol de creștere datorită faptului ca are un centru universitar profilat tehnic, o forță de muncă bine calificată și centre de cercetare al căror aport ar putea să crească. Ca atare, orașul Brașov rămâne câmpul de forță dominant în economia locală. Dacă decalajele se vor estompa, este posibil să asistăm la o contopire a comunei Prejmer cu orașul Brașov, dar acest proces se desfășoară într-un termen de 15- 20 ani.

Piața muncii

Introducere

Evoluția pieței forței de muncă locală depinde de schimbul de informații între potențiali angajatori (companii, întreprinderi individuale, PFA) și cei care caută un loc de muncă, raportat la rata salarială, condițiile de muncă, nivelul de competiție,

precum și de locul în care se desfășoară o activitate comercială unde este nevoie de forță de muncă.

Piață forței de muncă se împarte între sectorul formal al economiei, unde relațiile de muncă sunt înregistrate legal, și sectorul informal, unde companiile angajează ilegal forță de muncă (contracte neînregistrate). De regulă, companiile care folosesc ilegal forță de muncă beneficiază de un avantaj competitiv prin costuri față de cele care lucrează legal.

Deasemenea, piața forței de muncă este structurată dual, în sensul că cuprinde sectoare industriale cu valoare adăugată scăzută („piața secundară”) și sectoare cu valoare adăugată înaltă („piața primară”). Piața secundară dispune de o forță de muncă cu calificare scăzută și venituri mici. De exemplu, agricultura și comerțul pe piața forței de muncă sunt „piețe secundare”. Sectoarele cu valoare înaltă (industrie și o parte din servicii, în special cele financiare) dispun de forță de muncă bine calificată și cu venituri medii și mari. Această dualitate a pieței forței de muncă, dublată de specializare, potrivit diviziunii muncii, are efect asupra mobilității forței de muncă și stratificării sociale. Sectoarele cu valoare adăugată scăzută, de pildă, nu rețin forță de muncă decât pentru perioade scurte de timp, din cauza unui venit salarial scăzut.

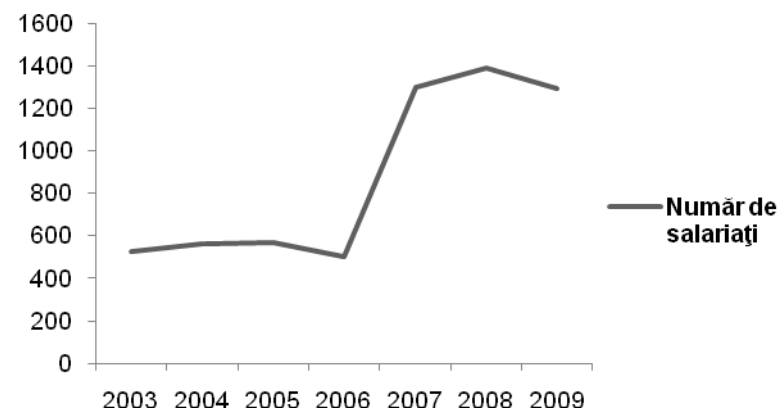
În secțiunea de față, luăm în considerare următoarele definiții:

a) populația activă se referă la populația ocupată și șomeri. Populația activă este cuprinsă între 15 și 64 ani;

b) populația non-activă/inactivă cuprinde toate persoanele sub 15 ani, precum și persoanele care sunt din punct de vedere economic inactive: elevi, pensionari, casnice, persoane întreținute de alte persoane;

c) populația ocupată se referă la persoanele de peste 15 ani care desfășoară o activitate economică în schimbul unui venit, precum patronii, lucrătorii pe cont propriu, lucrătorii familiali neremunerați, asociați cooperativelor.

Figura 2. Evoluția numărului de salariați din comuna Prejmer în perioada 2003-2009

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din colectarea datelor statistice care se opresc la anul 2009, corelate cu cele furnizate de companiile din parcul industrial și primăria Prejmer în iulie 2011, rezultă că în sectorul privat sunt aproximativ 336 salariați, din care 181 sunt angajați la companiile aflate în comună și 155 sunt angajați la diferite companii din parcul industrial, dintr-un total de 952. Cu privire la cifră de 181 angajați avem rezerve, ținând cont că firmele din comună pot angaja și forță de muncă din afara localității, dar nu se poate face dezagregarea datelor.

Companiile din parcul industrial au mai mulți angajați din Brașov (351) decât din Prejmer (155). Deasemenea, în parcul industrial sunt angajate persoane și din alte localități (62) aflate în proximitate. Această situație își are explicația în faptul că o parte dintre companiile care și-au mutat sediul din Brașov în parcul industrial au păstrat angajații, întrucât aceștia au dobândit o specializare.

Tabelul 6. Distribuția forței de muncă din parcul industrial

Companie	Nr. angajați			Alte localități
	Prejmer	Brașov		
SIN AQUA SRL.				
GELDBACH FITINGURI SI FLANSE	3	1	1	1
AQUAFORM RO SRL	6	1	3	2
GJM COMPONENTS SRL	48	36	8	4

UNIOR-TEPID SRL	31	0	27	4
SHAPES SUBCONTRACTING SRL	23	4	11	8
TRANSFORMATION DECOUPAGE DE METAUX	3	0	3	0
AUTOLIV	239	13	197	29
SC PROGES SRL				
SCHMOLZ+BICKENBACH ROMANIA SRL	3	0	3	0
ELDON SRL	480	96		
ANSOR PROD SRL				
DHL INTERNATIONAL ROMANIA SRL	18	0	18	0
CARGUS INTERNATIONAL SRL	51	2	45	4
POWER ALLIANCE CONSTRUCTION SRL				
INDUSTRIAL WASH REUSCA SRL				
RUMAGOL SRL	42	0	33	9
STELLA PACK SRL	5	2	2	1
	952	155	351	62

Sursa: Informații de la administrația Parcului Industrial Prejmer

Cei mai mulți salariați din sectorul privat sunt în industrie. Persoanele angajate în companiile care își au sediul în comună dar în afară parcului industrial își desfășoară activitatea în servicii (54), construcții (35), comerț (25), consultanță (16), transport (11), agricultură (2), industrie (1). Însă, trebuie remarcat că mai mult de jumătate din companiile localizate în comuna Prejmer, aflate în afară parcului industrial, nu au angajați, ceea ce înseamnă că din motive fiscale, aceste companii au fost înființate pentru a susține activitatea unei singure persoane sau cel mult două, care încasează dividende/beneficii la părți sociale în loc de salariu, astfel încât costurile cu forță de muncă să fie mai scăzute. Este posibil ca același lucru să existe în situația persoanelor autorizate ca PFA și „întreprinderile individuale”.

În sectorul public lucrează aproximativ 162 persoane, dintre care personal didactic 108 (deși este inclus și personalul auxiliar), angajați la primărie 43, sector medical 11.

Raportul dintre angajații din sectorul privat și cei din sectorul public este de 2 la 1 în favoarea celor din sectorul privat, ceea ce este un aspect pozitiv pentru sănătatea economiei locale. Această situație s-a modificat mai cu seamă la jumătatea anului 2010, când autoritățile administrației publice locale au fost nevoite să concedieze peste jumătate din numărul de angajați (51), în conformitate cu art. III alin.1 din OUG nr. 63/2010 și anexa 1 din acest act public.

Șomajul oficial în comuna Prejmer este de 3,41%, luând în calcul populația activă (3168) și numărul șomerilor înregistrați de 108 persoane. În structura șomerilor, aproximativ 63% sunt persoane „fără studii medii”, adică doar cu studii primare, și care apar în statistică ca „muncitor necalificat la ambalarea de produse solide și semisolide”.

Luând ca sistem de referință cifra salariaților din anul 2009, respectiv 1294 persoane, din care scădem numărul șomerilor înregistrați, de 108 persoane, conform datelor publicate de AJOFM Brașov în luna mai 2011, numărul salariaților cu domiciliul în Prejmer este de aproximativ 1186. În comuna Prejmer lucrează 498 persoane, ceea ce înseamnă că restul de aproximativ 688 persoane lucrează în alte localități, cel mai probabil în Brașov, ori lucrează în străinătate.

Cifra de 1186 reprezintă persoanele care desfășoară o activitate în baza dreptului muncii. Dar totalul populației ocupate este mai mare, în sensul că acesta cuprinde persoanele care s-au înregistrat ca PFA și „întreprindere individuală”, în număr de 37, persoanele care desfășoară o profesie liberală: avocați, medici, experți contabili, auditori, arhitecți, notari, la care se adaugă lucrători familiari neindemnizați (lucrează în „întreprinderi individuale”) patroni, administratori, asociați în cooperative. Cu excepția persoanelor autorizate ca PFA și în întreprinderi individuale, numărul celorlalte persoane nu este cunoscut.

Pe de altă parte, totalul populației active este de 3167 persoane. Populația activă cuprinde atât populația ocupată, cât și șomerii.

Conform statisticii ONU și Biroului Internațional al Muncii, populația activă poate fi:

a) populația obișnuit activă, care cuprinde persoanele care participă la producția de bunuri și servicii în decursul unui an;

b) populația curent activă, care cuprinde acele persoane care participă la realizarea de bunuri și servicii în decursul unei zile sau săptămâni.

Față de clasificarea statistică de mai sus, rezultă că la o populație activă de 3167 persoane există un număr de 1223 persoane (salariați 1186 + 37 PFA), care fac parte din populația ocupată și realizează bunuri și servicii în schimbul unui venit. Există un număr imprecis de administratori și asociați/patroni de societăți comerciale. Dar cunoaștem că există 169 societăți comerciale. Putem lua în calcul că fiecare dintre acestea are câte un administrator, întrucât sunt microîntreprinderi sau întreprinderi mici. Separat de populația ocupată, în număr de aproximativ 1392 (salariați 1186 + 37 PFA + 169 administratori), apar înregistrați 108 șomeri.

Dacă din totalul de 3167 persoane ce alcătuiesc populația activă se scade numărul populației ocupate și numărul șomerilor, rezultă un număr de 1667 persoane al cărui statut ocupațional nu este identificat. Este foarte posibil ca

aceste persoane să facă parte din populația curent activă, adică să fie zilieri, fără să se înregistreze legal. Cert este că acest număr de 1667 persoane nu realizează venit în mod permanent, ceea ce înseamnă că din punct de vedere economic (dar nu și după calculele statistice) nu muncesc, ori dacă prestează o muncă (la producția de bunuri servicii) nu sunt înregistrați fiscal, ori desfășoară o muncă cu caracter sezonier în alte localități sau în străinătate.

Populație ocupată: 1392 persoane = salariați 1186 + 37 PFA + 169 administratori (ultima cifră nu poate fi confirmată dar ia în considerare că orice companie are cel puțin un administrator)

Populația activă: 3167 persoane = 1392 populație ocupată + 108 șomeri înregistrați + 1667 (statut ocupațional necunoscut)

Populația obișnuit activă: 1500 persoane

Populația curent activă: 1667 persoane, cu venituri ocazionale sau din cultivarea pământului, care o parte se găsesc în comună, iar o altă parte a migrat pentru a desfășura o muncă cu caracter sezonier sau pe termen mediu.

Pregătirea forței de muncă

Forța de muncă din localitatea Prejmer este instruită în sistem educațional instituționalizat într-un liceu cu profil agricol având 3 domenii: veterinar, agroturism și industrie alimentară, ultimul domeniu fiind cel mai dezvoltat.

Aproximativ 40% din cei 804 elevi sunt din Prejmer, 30% din Brașov, iar restul din alte localități din județul Brașov și din țara.

Liceul din localitate asigură nivelul de pregătire ISCED 2 în ciclul inferior de pregătire (învățământ general și specializat, arte și meserii), respectiv pentru clasele IX- X, precum și ISCED 3 în ciclul superior de pregătire care asigură nivelul necesar pentru continuarea studiilor într-un ciclu superior liceului, adică învățământ postsecundar și universitar. Liceul este acreditat pentru cursuri de formare profesională a adulților în domeniul agricol, industrie alimentară și comerț.

Cele 3 specializări (veterinar, agroturism și industrie alimentară) nu au corespondent în economia locală. Agroturismul este slab dezvoltat în comuna Prejmer, asistența veterinară nu se regăsește decât într-o fermă de păsări, iar industria alimentară nu există. Așadar, liceul de profil din localitate, deși este bine cotate la nivelul județului Brașov ca nivel de pregătire educațională, nu influențează profilul antreprenorial și nici specializarea forței de muncă. Mai mult, la absolvire, majoritatea elevilor pleacă în Brașov sau emigrează în Germania unde se angajează în industria alimentară, cu precădere în carmangerie, ceea ce înseamnă că rata de inserție pe plan local (proporția absolvenților de liceu care și-au găsit un loc de muncă după 1 an de la terminarea studiilor) este scăzută, dacă nu chiar inexistentă.

Pentru situația descrisă, investiția publică în educație are o eficiență zero. În același timp, investiția în educația secundară produce o externalitate negativă pentru economia locală, în sensul că forța de muncă instruită migrează în alte zone din țara și străinătate, dar și o externalitate pozitivă ce se regăsește în economia altor țări. Cu alte cuvinte, cheltuiala cu investiția în educație produce un beneficiu altor zone din țară sau în regiuni aflate în alte țări.

Există cel puțin trei cauze cu privire la această stare de lucruri:

a) orizontul de așteptare al elevilor se orientează către meserii cu venituri ridicate, de aceea aceștia se îndreaptă către polul dominat de dezvoltare, respectiv orașul Brașov, unde oferta de muncă sau educațională este mai mare, ori migrează în străinătate. Pe de altă parte, o parte din elevii liceului își au domiciliul în Brașov, așa încât prezența lor la liceul din Prejmer ține ori de competitivitatea lor în planul instruirii dobândite în gimnaziu, ori de modul în care au fost repartizați conform rezultatelor obținute la examenul de capacitate, conform sistemului educațional instituționalizat;

b) în agricultură salarizarea este scăzută, drept pentru care locurile de muncă nu sunt atractive. De aceea, acest sector nu poate reține forța de muncă decât pentru perioade scurte de timp. Această forță de muncă este alcătuită mai degrabă din zilieri (muncitori cu ziua) care au o pregătire de nivelul învățământului primar, cel mult gimnazial. Ca atare, liceul nu își poate păstra doar profilul agricol,

ci ar putea să furnizeze servicii de instruire în cadrul programelor de formare profesională a adulților, în paralel cu oferta educațională destinată minorilor până în 18 ani. Aceste programe de formare profesională a adulților pot avea în acest moment un grup țintă format din aproximativ 1667 persoane, alcătuit din populația activă curentă ce realizează venituri ocazionale sau din cultivarea pământului proprietate personală;

c) liceul nu are nicio legătură de cooperare cu comunitatea de afaceri locală pentru specializarea forței de muncă în raport cu activitățile viitoare ale acestei comunități. Această stare de fapt poate fi determinată de situația de stagflație economică ce nu oferă predictibilitate dezvoltării unor investiții noi, poate fi rezultatul cauzelor externe (criza creditelor) ori urmare a profilului industrial localizat în parcul Prejmer. Delocalizarea unor întreprinderi din orașul Brașov în Prejmer nu ar încuraja angajarea forței de muncă din Prejmer, ci tot din Brașov, întrucât aceste întreprinderi s-ar muta cu tot personalul angajat ce a dobândit o specializare. Cel puțin până în prezent, așa s-a întâmplat cu firmele delocalizate din Brașov. În schimb, delocalizarea unor industrii din alte zone din țara, ori din străinătate în parcul industrial ar putea atrage forță de muncă disponibilă din Prejmer.

Asimetria pieței muncii

Asimetria pe piața forței de muncă locală se referă la fenomenul de „selecție adversă” și hazard moral, în sensul că un angajator nu cunoaște ce forță de muncă angajează în privința competențelor tehnice și comportamentale ale acesteia. De aceea, în practică, în funcție de modul în care un angajator sau angajat au încheiat un contract ori au avut o relație de muncă negativă, creează reticențe la angajare pentru orice altă persoană despre care nu se pot obține informații corecte și complete privitoare la trecutul profesional. Cum în comuna Prejmer există o forță de muncă disponibilă de aproximativ 1600 persoane, rezultă că acestea nu vor avea șansa de a-și modifica statutul ocupațional decât dacă sunt promovate programe de formare profesională a adulților împreună cu AJOFM. Firmele locale de plasament nu pot diminua din asimetria informațională pe piața forței de muncă locală.

Cercetare-dezvoltare

Prezentarea sectorului de cercetare-dezvoltare din jud. Brașov

Sectorul de cercetare-dezvoltare din jud. Brașov se află într-un proces de recuperare față de alte centre naționale și internaționale, precum și în raport cu forța economică pe care a avut-o până în 1991, când a fost construită o rețea de cercetare în funcție de profilul industriei locale specializate în construcții de mașini.

Întrucât profilul economic local s-a modificat, recuperarea sectorului de cercetare-dezvoltare se face pe un alt tip de structură de organizare, preponderent în centre universitare și secundar în unități organizate independent.

Majoritatea centrelor de cercetare (21) funcționează ca departamente în cadrul Universității Transilvania și acoperă mai cu seamă activități industriale precum energia, High tech pentru autovehicule, produse mecanice, materiale metalice, ceramice și compozite, IT, robotică, eco-design de mobilier, modelare matematică, resurse forestiere. Aceste centre lucrează pe proiecte și sunt mai dinamice decât cele care funcționează în institutele de cercetare.

În afară universității funcționează ca entități juridice distincte 4 institute de cercetare, dintre care 3 sunt profilate pe agricultură și silvicultură, iar unul pe autovehicule. Acestea au fost înființate înainte de 1989 alături de alte 5 institute care erau specializate în industria construcțiilor de mașini, dar care au dispărut. Cele 4 institute rămase se află într-o fază prelungită de supraviețuire, fiind dependente de stat. Activitatea lor este redusă, dacă luăm în considerare atât

numărul de cercetători (57) cât și temele de cercetare (52), ceea ce nu înseamnă că ar fi lipsite de utilitate. Acestea, aidoma altor centre de cercetare din țară controlate de stat, nu au un statut juridic care să le permită dezvoltarea și nici o politică de marketing adaptată cerințelor pieței, ori canale de diseminare și de distribuție a informației.

Cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea reflectă atât capacitatea de absorbție și organizare, cât și puterea de plasare a ofertei de cercetare către beneficiari.

În anul 2009, cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea erau de 16.500.472 Euro. Sub aspect valoric cheltuielile consumate de cercetare în jud. Brașov se află încă la un nivel modest față de potențialul industrial local și se află sub cel înregistrat de jud. Cluj, Ilfov, Sibiu, Iași, Argeș, Timiș, București, dar peste toate celelalte județe. Totuși, trend-ul de recuperare/"catch-up" este rapid, aspect care se observă atât în cheltuielile alocate și aflate în creștere constantă, cât și în numărul celor angajați în sector (1962).

Tabelul 7. Evoluția numărului de salariați și a cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare în județul Brașov comparativ cu alte județe din țară

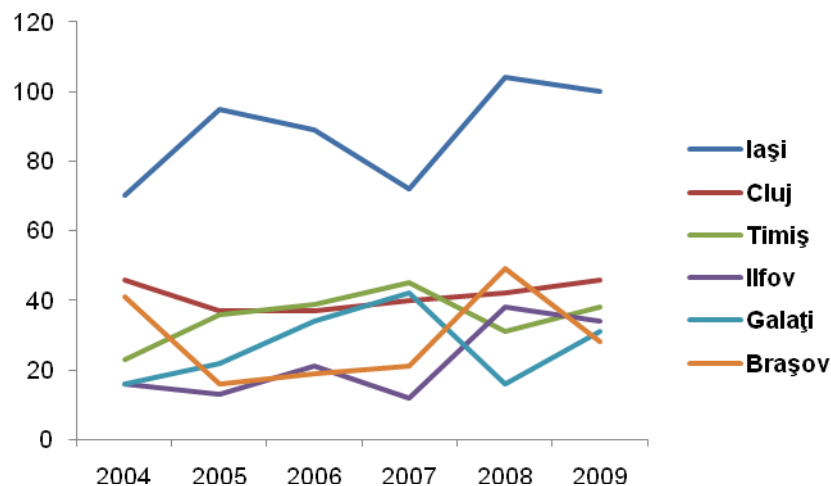
Județul	2008			2009		
	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare la 10,000 persoane ocupate civile	Cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare (mii lei prețuri curente)	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare	Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare la 10,000 persoane ocupate civile	Cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare (mii lei prețuri curente)
Municipiul București	18,916	168.6	1,487,299	17,169	161.3	1,058,963
Cluj	3,339	99.8	228,243	3,290	101.5	170,166
Iași	3,040	102.8	176,282	2,899	101.3	126,560
Argeș	2,575	100.6	163,314	2,424	100.3	180,483
Ilfov	2,450	153.5	374,717	2,408	154.4	298,639
Dolj	1,845	66.7	59,395	1,861	70.5	46,011
Brașov	1,545	64.5	46,514	1,962	85.5	69,797
Prahova	1,158	38.3	37,199	556	19.1	17,291
Timiș	915	27.4	109,603	1,689	53.2	71,369
Galați	900	43.6	56,084	794	41.4	45,475
Constanța	672	21.7	25,379	735	24.9	28,091
Sibiu	540	29.9	14,398	968	56.9	78,188
Restul județelor sub 500 de salariați în domeniul cercetare dezvoltare în 2008						

Sursa: Anuarul statistic 2010

În anul 2009, numărul cererilor de brevete în jud. Brașov era de 28, comparativ cu 49 în 2008. Numărul brevetelor înregistrate se află sub cel din jud. Cluj, Iași, Timiș, Suceava, dar peste nivelul celorlalte județe.

Chiar dacă nu putem face o analiză calitativă a temelor de cercetare pentru care s-au depus cererile de înregistrare brevete, sub aspect statistic, numărul acestora este un indicator cantitativ ce reflectă gradul de inovare în economia locală, dar nu și diseminarea/utilizarea sa în industrie sau în altă activitate economică.

Figura 3. Cererile de brevet de invenție în profil teritorial

Sursa: Anuarul Statistic 2010

Impactul cercetării - dezvoltării în economia locală

Datele statistice nu pot fi dezagregate pentru a afla în ce măsură companiile din industria localizată în Prejmer beneficiază de rezultatele cercetării-dezvoltării locale. Asta nu înseamnă că nu ne putem forma o imagine cu privire la impactul cercetării-dezvoltării în economia locală.

Mai întâi, pornim de la premisa că diseminarea rezultatelor cercetării-dezvoltării depinde de existența unei infrastructuri instituționale care să asigure nu numai distribuția unei informații, dar și legătura între unitatea de cercetare-dezvoltare și beneficiarul potențial al cercetării. Întrucât o asemenea infrastructură instituțională nu s-a format nici măcar în centrele urbane din România, deși au existat tentative prin „centrele de excelență”, nu credem că există o asemenea infrastructură între centrele de cercetare din Brașov și industria localizată în Brașov.

În al doilea rând, trebuie remarcat că cele mai importante companii din sectorul industrial care sunt localizate în Prejmer operează prin subcontractare, la fabricarea de accesorii și subansamble. Ca atare, acestea utilizează tehnologii din import care să asigure integrarea componentelor și asamblarea de produs.

Aplicarea rezultatelor cercetării și inovării în comuna Prejmer nu se pot realiza decât în măsura în care se înființează un centru de diseminare a cercetării-dezvoltării sub forma juridică a unei firme de consultanță sau ca organizație non-profit.

Evaluarea prezentă ia în considerare potențialul existent în cadrul departamentelor profilate industrial din Universitatea Transilvania, precum și aplicarea cercetărilor efectuate de Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr, în măsura în care în plan local există un interes în acest sens.

Capacitatea instituțională se reflectă în calitatea politicilor publice, eficiența procedurilor administrative, adică în ceea ce definește funcționalitatea primăriei, precum și în rezultatele financiare.

Evaluatorul a constatat că primăria Prejmer a trecut printr-un proces drastic de ajustare a personalului în anul 2010, ceea ce este un lucru pozitiv, deși anumite activități par să fi fost afectate.

Pentru întărirea capacității instituționale, care să se reflecte în calitatea politicilor publice se pot face câteva observații și recomandări:

a) regulamentul de organizare și funcționare poate fi îmbunătățit, astfel încât, structurile formale ale primăriei (oficii, compartimente, servicii) să aibă obiective și funcțiuni. Nu ne îndoim că există atribuții specifice pe structuri formale dar acestea trebuie corelate cu obiective. Corelarea între obiective și atribuțiuni pe fiecare structură formală permite alocarea de resurse financiare și urmărirea cheltuielilor efectuate pe fiecare structură formală, precum și alocarea optimă a

personalului. De exemplu, în prezent, aparatul de la Secretariatul administrativ nu poate avea un obiectiv precis la câte activități au fost comasate. În plus, Secretariatul administrativ se ocupă și de informarea cetățenilor, unde nu știm ce proceduri există, de gospodărire comunală și de protecția mediului. Separat de acest aspect, personalul Secretariatului administrativ este în număr de 14, pe când la Oficiul achiziții publice, dezvoltare, investiții și accesare de fonduri, există un singur angajat, deși rolul acestui oficiu este foarte important pentru accesarea de fonduri structurale. Fără îndoială că accesarea de fonduri se poate face și prin externalizarea serviciului, și anume prin contractarea de servicii de consultanță, dar adesea costurile unei asemenea achiziții sunt mai mari decât dacă activitatea se face în primărie. La fel, Serviciul financiar, taxe-impozite, recuperare creanțe, are 8 angajați, dar eficiența colectării impozitelor și taxelor locale este scăzută;

b) din obiectivele structurilor formale decurg atribuțiile angajaților ce se formalizează în fișa postului, precum și indicatorii de performanță, după cum prevăd și modificările aduse în acest an în Codul Muncii. Iată de ce stabilirea de obiective pe fiecare structură formală din primărie este importantă. Prin urmare, dacă există obiective pe fiecare structură formală se poate cuantifica alocarea resurselor, performanța acestor structuri formale, cât și performanța angajaților;

c) managementul informației ar putea fi îmbunătățit, mai cu seamă în planificarea financiară. Modul de realizare a studiilor pentru utilitățile publice în anii 2006 -

2007 reflectă tocmai această lipsă de corelare între două structuri formale din cadrul primăriei, în care planificarea investițiilor nu s-a armonizat cu planificarea bugetară. Ori, într-o planificare financiară multianuală, încă din fază de debut trebuie să existe o corelare între politicile bugetare și cele de investiții;

d) din atribuțiile fiecărei structuri formale a primăriei decurg procedurile de lucru. În acest mod se organizează un întreg proces, treptat făcându-se o conexiune între procedurile operaționale și managementul calității ISO 9001. În fapt, managementul calității nu se poate implementa fără existența procedurilor de lucru pe structuri formale;

e) procesul de politici publice poate fi întărit, mai cu seamă în privința elaborării bugetului local și a Planului Urbanistic General, precum și a Planurilor Urbanistice Zonale. În acest sens, este recomandabil să existe studii de impact publicate mai înainte de luarea unor decizii majore privind dezvoltarea locală. În egală măsură, ar fi util un ghid de participare cetățenească la elaborarea, dezbateră și aprobarea bugetului local. Firește, nu toate deciziile pot avea la bază studii de impact, dar fundamentarea unor decizii ale consiliului local trebuie să aibă legătură cu planificarea financiară multianuală;

f) procesul de politici publice la nivel local trebuie corelat permanent cu planificarea financiară multianuală. În acest mod, se va asigura predictibilitate procesului de politici publice și o disciplină financiară;

g) managementul de proiect trebuie dezvoltat de către o întreagă echipă formată din funcționari publici din diferite structuri formale ale primăriei, astfel încât să se formeze treptat o resursă internă care să genereze proiecte cu finanțare publică (din fonduri europene și din fonduri guvernamentale);

h) trebuie dezvoltată o rețea de centre în sistem public - privat cu firme de consultanță sau organizații neguvernamentale pentru diseminarea informației ce privește economia locală, planificarea spațială (amenajarea teritoriului), micro-finanțare și turism. Accesul la informație este vital pentru dezvoltarea comunei și uneori contează mai mult decât disponibilitatea surselor de finanțare. Pe de altă parte, accesul egal la informație pentru investitorii potențiali sprijină competiția egală de proiecte între aceștia, ceea ce poate aduce un câștig mai mare pentru comună decât investițiile făcute aleatoriu sau pe bază unor informații fragmentate;

i) capacitatea de colectare a taxelor și impozitelor locale este slabă, ceea ce determină pierderea unor oportunități de finanțare în folosul primăriei, mai cu seamă în programe ce nu necesită o co-finanțare substanțială, cum ar fi Programul Operațional pentru Dezvoltarea Resursei Umane și Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative. Acest aspect va fi tratat și la secțiunea cu privire la politici bugetare;

j) personalul primăriei trebuie agrenat periodic în programe de perfecționare profesională/instruire vocațională.

Politici bugetare

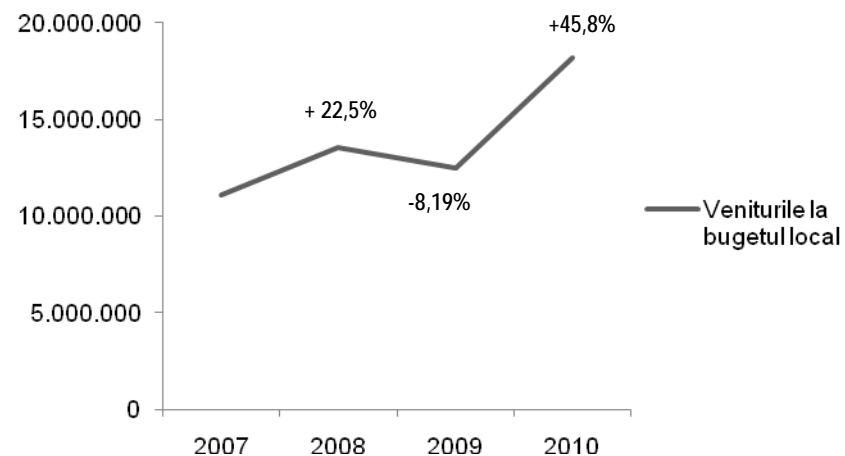
Evoluția veniturilor și administrare fiscală

În intervalul 2007 - 2010 veniturile totale ale comunei Prejmer, exprimate în termeni nominali, au păstrat un trend ascendent, cu mici oscilații, urmat de un salt în 2010, pe fondul restructurării sectorului public la nivel central.

Creșterea de venit total la nivelul localităților este rezultatul aplicării formulelor de alocare a transferurilor de echilibrare, în conformitatea cu art.32 - 34 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.

Veniturile totale ale comunei reprezintă aprox. 1% din totalul veniturilor județului Brașov în anii 2007, 2008 și 2009 și înregistrează un salt la 1,4% din totalul veniturilor județului în 2010, mai cu seamă datorită sumelor alocate din cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale, precum și alocării sumelor defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București, ca urmare a descentralizării unor servicii publice generale.

Figura 4. Evoluția veniturilor la bugetul local 2007-2010

Sursa: Date de la primăria comunei Prejmer

Deși sumele nu sunt semnificative, comuna Prejmer dispune de cele mai mari venituri dintre toate comunele din județul Brașov, însă acestea provin mai cu seamă din transferuri interguvernamentale, conform art.32 - 34 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale. Cu alte cuvinte, gradul de dependență de transferurile interguvernamentale este ridicat, comparativ cu veniturile proprii.

Ținând cont de clasificarea veniturilor proprii din anexa nr.1 la Legea nr. 273/2006, se constată că raportul dintre veniturile proprii ale comunei⁴ și sumele provenite

din transferuri s-a păstrat la aceeași cotă procentuală în intervalul 2007 - 2009 și a crescut brusc în 2010, după cum urmează:

2007 : 44,39%

2008: 46,22%

2009: 46,35%

2010: 64,74%⁵

Cota de 64,74% a raportului între venituri proprii și transferuri în anul 2010 este surprinzător de ridicată și depășește cu mult media raportului între veniturile proprii și sumele provenite din transferuri în mediul urban (aproximativ 40%). Această creștere din 2010 se datorează majorării sumelor ce reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale în structura veniturilor proprii.

În calculele de mai sus s-a ținut cont de faptul că, potrivit clasificării din anexa nr.1 Cap.2 la Legea nr. 273/2006 (venituri impozitelor, taxelor și altor venituri ale bugetelor locale), există 15 categorii de venituri ale localităților rurale. Dintre acestea, cotele defalcate din impozitul pe venit au ponderea cea mai mare.

În ipoteza în care am elimina din calcul ponderea cotelor defalcate din impozitul pe venit, decalajul dintre veniturile proprii ale comunei și sumele provenite din transferuri, respectiv raportul dintre veniturile proprii și veniturile din transferuri

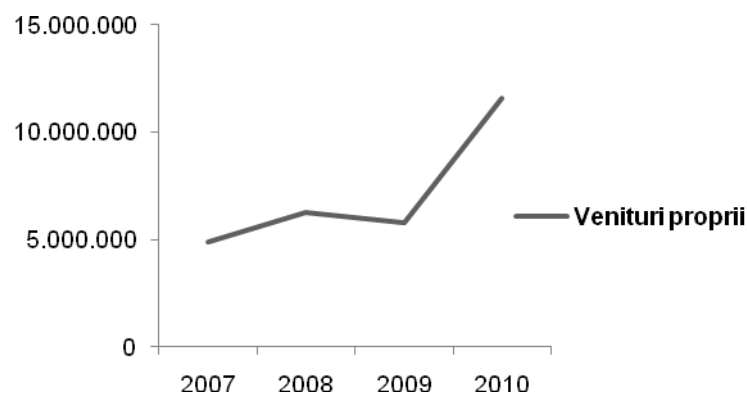
interguvernamentale, ar fi cuprins între 34% - 34,5% pentru intervalul 2007 - 2009 și 14,4% pentru 2010. Fără îndoială că, potrivit Legii nr. 273/2006, nu pot fi excluse cotele defalcate din impozitul pe venit din calculul veniturilor proprii, deși în mod normal acestea nu ar trebui incluse, astfel încât să se vadă care este forța unei autorități locale în materie fiscală. Însă, am făcut acest calcul pentru a evidenția următoarele aspecte:

a) dacă dăm la o parte cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrare bugetară, veniturile proprii ale comunei Prejmer din cele 14 categorii de impozite și taxe, colectate la nivel local, conform clasificății din anexa nr.1 la Legea nr. 273/2006, se mențin constante în termeni nominali pentru perioadă 2007 - 2010. În termeni reali, însă, aceste venituri au scăzut cel puțin în raport cu rata inflației și datorită gradului modest de colectare, mai cu seamă la impozitele pe bunuri imobiliare și mobiliare (Impozite și taxe pe proprietate + Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități);

b) veniturile proprii obținute din aplicarea celor 14 categorii de impozite și taxe reflectă, de fapt, capacitatea reală a comunei în ceea ce privește colectarea propriilor venituri, indiferent de natura acestora, având în vedere că celelalte venituri provin din transferuri, unde sarcina colectării lor aparține nivelului central;

În perioada 2007 – 2010 sumele totale ce reprezintă veniturile proprii (din veniturile totale) au crescut, cu excepția anului 2009.

Figura 5. Evoluția veniturilor din surse proprii ale comunei Prejmer în perioada 2007-2010

Sursa: Date furnizate de primăria Prejmer

În structura veniturilor proprii, din cele 14 categorii de venituri (fără cotele defalcate din impozitul pe venit, care este cea de-a 15-a categorie), conform anexei nr.1 Cap.2 la Legea nr. 273/2006 corelată cu Titul IX din Codul fiscal, atrag atenția veniturile ce provin din aplicarea impozitului pe proprietate imobiliară și mobilă (denumite legal „Impozite și taxe pe proprietate + Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități”).

Subliniem importanța acestora, având în vedere că sunt printre puținele venituri prelevate la nivel local și care reflectă, după cum apreciam anterior, atât puterea de auto-finanțare, cât și capacitatea de colectare. Pe de altă parte, nu avem date

cu privire la ponderea celorlalte 13 categorii de venituri proprii⁶, dar foarte probabil acestea sunt de aproximativ 50% din totalul veniturilor proprii, fără veniturile care provin din cotele defalcate din impozitul pe venit.

Astfel, în 2007, veniturile încasate din impozite pe clădiri, terenuri, terenuri agricole și autovehicule a fost de 1.005.996 lei, adică aproximativ 9% din totalul veniturilor comunei și 20,6% din suma totală a veniturilor proprii (4.870.674 lei).

Situația veniturilor încasate din impozite pe proprietate (structurate legal pe două categorii distincte de venituri locale) se prezintă astfel:

Tabelul 8. Veniturile încasate din impozite pe proprietate în perioada 2007-2010

An	Suma încasată	Suma totală de încasat	Grad de colectare exprimat în procente
2007	1.005.996 lei	1.433.077 lei	70,1%
2008	1.118.947 lei	1.680.094 lei	66,6%
2009	972.116 lei	1.905.709 lei	51 %
2010	1.283.817 lei	2.169.319 lei	59,1 %

Sursa: Date furnizate de primăria Prejmer

Analizând datele prezentate în tabelul de mai sus și care concentrează informația primită de la Serviciul financiar, taxe și impozite din cadrul primăriei Prejmer,

constatăm că gradul de colectare a veniturilor fiscale din aplicarea impozitului pe proprietate este extrem de scăzut și s-a redresat lent abia în 2010, dar la valori modeste. Suprinde faptul că în anul 2008, deși criza economică nu avea încă impact în România, gradul de colectare s-a contractat. În anul 2009, când a fost vârful crizei, veniturile colectate au înregistrat cel mai mic nivel raportat la sumele ce trebuiau colectate.

În calculul veniturilor fiscale din aplicarea impozitului pe proprietate nu sunt incluse proprietățile din parcul industrial, ținând cont de Hotărârea Consiliului Local nr. 42/31.07./2009 - Schema de ajutor de minimis în vederea scutirii de la plată obligațiilor fiscale la bugetul local al comunei Prejmer, pentru societățile comerciale care își desfășoară activitatea în cadrul parcului industrial.

Situația încasării veniturilor se prezintă negativ, mai cu seamă la terenurile agricole și autovehicule.

Pe categorii de contribuabili, persoanele juridice, în mare măsură subiecte de drept comercial (societăți comerciale), sunt mai rău platnice decât persoanele fizice. Acestea nu își achită obligațiile fiscale la clădiri, terenuri agricole și autovehicule, dar nici nu s-au luat măsuri de executare a lor.

Evaluatorul nu a verificat cotele aplicate și marjele care se aplică proprietăților imobiliare asupra valorii de inventar, în raport cu declarația de impunere, dar,

separat de acest aspect, gradul de colectare la toate categoriile de bunuri imobiliare și mobiliare este foarte scăzut, ceea ce amplifică gradul de dependență a comunei de sumele defalcate din impozitul pe venit și cotele defalcate din TVA. În plus, neîncasarea veniturilor fiscale din impozitele aplicate pe proprietate compromite realizarea unor proiecte din programele operaționale sectoriale sau PNDR ce nu necesită sume mari de bani pentru co-finanțare. În acest mod se pierd oportunități, ori nu se pot executa lucrări de reparații, mentenanță sau construcții cu valori modeste. Același lucru este valabil pentru investițiile în serviciile de alimentare cu apă, canalizare, indiferent de către cine vor fi acestea gestionate. În situația în care serviciile de alimentare cu apă și canalizare nu sunt achitate de beneficiar, rentabilitatea acestora va fi compromisă, iar amortizarea investiției se va realiza într-un termen mai mare de timp. Pe cale de consecință, orice nouă cheltuială pentru mentenanță, modernizare și reechipare nu se va putea face în termenele planificate, deoarece populația nu își achită facturile. De aceea, toleranța față de neîndeplinirea obligațiilor de plată a taxelor, impozitelor și tarifelor este păguboasă nu numai pentru primărie, ci și pentru comunitate.

În structura veniturilor proprii nu avem date despre „venituri din valorificarea unor bunuri”, „venituri din proprietate”, iar în structura acestora din urmă – despre „venituri din concesiuni și închirieri”, pentru a vedea modul în care au fost exploatate bunurile ce țin de domeniul public și privat al comunei. Ne referim, cu precădere, la terenuri.

Pe baza analizei de mai sus, evaluatorul formulează următoarele recomandări:

a) trebuie întărit rolul Compartimentului financiar-contabil, taxe și impozite pe latura încasării taxelor și impozitelor;

b) toate obligațiile restante și datorate de contribuabili pentru perioada 2007 -2011 trebuie plătite într-un termen stabilit în acest an, în caz contrar trebuie luate măsuri de executare silită, conform Codului de procedură fiscală. Dacă în acest an nu se aplică aceste măsuri, cu atât mai puțin se va putea face acest lucru în 2012 când va fi campanie electorală;

c) nu trebuie permisă reeșalonarea plății impozitelor și taxelor;

d) se pot introduce, în format digital, evidențele datelor în „dosarul contribuabilului”, precum și o aplicație informatică de gen „Nivelul operativ al executării silite”, prin care să se gestioneze informatic dosarul de executare silită. Un sistem similar se dezvoltă și la ANAF, așa încât primăria Prejmer poate colabora cu ANAF, mai întâi pentru a analiza funcționalitatea sistemului sub aspect tehnic. Astfel, din punct de vedere al optimizării administrării fiscale, acest sistem este necesar;

e) trebuie să crească numărul de verificări având ca obiect situația fiscală a persoanelor juridice și a PFA;

f) trebuie fixați indicatori de risc fiscal pentru determinarea profilului de risc fiscal al contribuabililor - persoane juridice și persoane fizice. Analiza riscului fiscal este importantă, mai cu seamă în cazul insolvenței unui contribuabil - persoană juridică de drept comercial, având în vedere că deseori la lichidare acestuia nu se mai pot recupera debitele, chiar dacă autoritățile publice au creanțe privilegiate;

h) stabilirea indicatorilor de rezultate: estimarea venitului potențial, reducerea neconformității la declararea bunurilor;

i) intensificarea controalelor mai cu seamă în rândul persoanelor care fac parte din rândul populației active curente (nu sunt salariați, ci desfășoară o muncă cu caracter ocazional și trăiesc din autoconsum);

j) cooperarea cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Brașov pentru actualizarea datelor privitoare la persoanele fizice și juridice care dețin proprietăți imobiliare, indiferent de starea acestor imobile (construcții, terenuri, etc). Acest lucru va permite și o corelare între Registrul de evidență a persoanelor, Registrul agricol și Registrul de evidență a taxelor și impozitelor;

k) în situația în care aplicarea măsurilor de executare silită nu poate fi realizată de personalul angajat al primăriei, această activitate poate fi externalizată către societăți comerciale;

l) trebuie elaborat un ghid cu indicatori de performanță financiară.

Tabelul 9. Venituri bugetare

Anul	Venituri totale	Venituri proprii			Sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor	Sume defalcate din TVA pentru finanțarea chelt. descentr. la nivelul comunelor	Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	Subvenții	Alte venituri
		din care:							
		Total	Cote defalcate din impozitul pe venit	Sume alocate din cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale					
2007	11,078,620	4,870,674	638,699	1,465,000		3,165,734	1,301,000	1,693,863	47,349
2008	13,574,275	6,267,766	1,450,079	2,375,553		4,410,000	2,095,000	794,979	6,530
2009	12,462,214	5,773,115	1,443,438	2,649,854	0	4,944,999	939,000	801,421	3,679
2010	18,171,416	11,616,530	1,567,918	7,921,298	39,962	4,208,582	1,890,000	268,677	147,665

Tabelul 10. Venituri bugetare în lei constanți 2010 (exprimate în termeni reali, eliminând rata inflației, luând ca referință anul 2010)

Anul	Venituri totale	Venituri proprii			Sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor	Sume defalcate din TVA pentru finanțarea chelt. descentr. la nivelul comunelor	Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	Subvenții	Alte venituri
		din care:							
		Total	Cote defalcate din impozitul pe venit	Sume alocate din cotele defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale					
2007	13.384.528	5.884.458	771.638	1.769.926	0	3.824.651	1.571.791	2.046.424	57.204
2008	15.205.961	7.021.178	1.624.385	2.661.105	0	4.940.101	2.346.828	890.539	7.315
2009	13.221.163	6.124.698	1.531.343	2.811.230	0	5.246.149	996	850.228	3.903
2010	18.171.416	11.616.530	1.567.918	7.921.298	39.962	4.208.582	1.890.000	268.677	147.665

Planificarea bugetară a investițiilor

Primăria Prejmer a avut o primă inițiativă laudabilă de a realiza o planificare multianuală a investițiilor, odată cu elaborarea sistemului pachetizat de servicii publice. Foarte probabil, însă, că acest sistem a fost un experiment care acum trebuie îmbunătățit.

Planificarea multianuală a investițiilor presupune o serie programată de investiții, indiferent de natura acestora, cu surse de finanțare identificate și certe.

În funcție de valoarea lor, planificarea investițiilor necesită mai întâi o corelare între această planificare (având în vedere executarea unor cheltuieli) și planificarea bugetară. Apoi, planificarea multianuală a investițiilor se bazează pe realizarea studiilor de fezabilitate, cu sau fără analiza cost - beneficiu inclusă, din fază de identificare și formulare a proiectelor, în raport cu valoarea acestora.

Planificarea multianuală a investițiilor nu este doar o cerință legală prevăzută de legea finanțelor publice, ci asigură predictibilitate și o coordonare între programarea financiară și cea de execuție a obiectivelor de investiții.

Aceste precizări cu privire la planificarea multianuală sunt necesare, întrucât nerealizarea sistemului pachetizat de servicii publice reflectă inexistența unei analize prospective cu privire la veniturile primăriei, precum și o necoordonare între politicile bugetare și cele de investiții, cu impact în organizarea defectuoasă

a fluxului informațional și în lipsa managementului de proiect. La baza planificării multianuale trebuie să existe două componente principale de suport. Una se referă la organizarea managementului de proiect, iar cealaltă la activitățile financiare.

Managementul de proiect	Activități financiare
<p>Faza de Identificare a proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> - consultarea părților interesate - analiza ideilor de proiect - dezvoltarea analizei, eventual într-un studiu de fezabilitate - pregătirea termenilor de referință (TOR) ai proiectului - elaborarea fișei de identificare a proiectului cu TOR - criteriile de evaluare a calității; - Cadrul Logic de abordare; - evaluarea financiară și economică <p>Faza de formulare a proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> - implicarea părților interesate - finalizarea termenilor de referință (TOR) ai proiectului + studiu de fezabilitate - conducerea procesului de achiziții publice; - monitorizarea progresului - acorduri financiare <p>Faza de implementare</p> <p><i>Inițializare</i> – finalizarea contractelor de achiziție, procurarea resurselor, fixarea relațiilor de lucru cu părțile interesate, revizuire planului de proiect</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analiza prospectivă a veniturilor; - bugetul de venituri și cheltuieli; - surse de venituri; - planuri de investiții; - gestionarea lichidităților; - managementul riscurilor; - gestionarea mijloacelor fixe; - grant-uri, subvenții, împrumuturi; - achizițiile publice; - contabilitate; - audit; - raportări financiare

<p>Execuție - alocarea resurselor, execuția activităților și livrarea rezultatelor (produse/servicii), monitorizarea și controlului procesului, revizuirea planului de proiect, raportare</p> <p>Închidere – transferul responsabilităților către parteneri locali, asigurarea planurilor de mentenanță, asigurarea faptului că se transmit calificările necesare,</p>	
--	--

Ambele componente descrise mai sus trebuie să răspundă obiectivelor fixate de primărie și consiliul local în politica bugetară. În acest sens, analiză prospectivă a veniturilor este condiția esențială care arată în ce măsură obiectivele de dezvoltare propuse într-o strategie sau plan de acțiune sunt realizabile. Deasemenea, după ce se trece de faza de analiză prospectivă a veniturilor, trebuie să se realizeze o analiză a proiectelor, stabilite deja într-o strategie de dezvoltare locală, astfel încât să se facă o selecție a acestora, ținând cont de resurse. Selecția proiectelor se face în baza unei analize simplificate ori în baza unui rating. La proiecte mari se poate face în prealabil o analiză cost - beneficiu, deși pentru o primărie din mediul rural este costisitor.

Impactul infrastructurii fizice asupra dezvoltării

Introducere

Dezvoltarea infrastructurii fizice (ca parte a capitalului public) poate conduce la reducerea costurilor de tranzacție, respectiv a acelor costuri induse de realizarea schimbului economic, ceea ce influențează productivitatea. Aceste costuri de tranzacție se reduc sau se majorează în funcție de accesul la căile de transport, terenuri și utilități publice. Dar nu întodeauna dezvoltarea infrastructurii fizice are influență asupra creșterii productivității. În schimb, infrastructura poate influența varietatea activităților economice ce se desfășoară într-o zonă, precum și circulația mărfurilor și serviciilor. De pildă, dezvoltarea sectorului IT nu este legată neapărat de infrastructura fizică, ci de capitalul de cunoaștere și de specializarea forței de muncă.

Pe relația centru - periferie, dezvoltarea infrastructurii fizice, mai cu seamă a căilor rutiere, este posibil să favorizeze relocarea unor activități economice din orașul Brașov și alte orașe în comuna Prejmer. Deasemenea, infrastructura fizică, mai cu seamă căile de transport, influențează migrația de populație, structura forței de muncă și venitul locuitorilor. Ultimele aspecte sunt puse în evidență și de datele cu privire la piața forței de muncă și analiza demografică.

Infrastructura edilitară

Comuna Prejmer dispune de o rețea de distribuție a energiei electrice, cu grad de acoperire 100%, de rețea de alimentare cu gaze naturale, precum și de toate serviciile furnizate de operatorii privați în comunicații: telefonie fixă, mobilă, TV, internet. Deasemenea, comuna dispune de surse de alimentare cu apă de calitate înaltă, dar care sunt afectate prin poluare datorită lipsei canalizării pentru apa menajeră și apa pluvială.

Lipsa sistemului centralizat de canalizare pentru apa pluvială și menajeră și a unui sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă afectează nu numai calitatea vieții, dar poate compromite calitatea serviciilor comerciale și extinderea activităților economice, mai cu seamă în parcul industrial. De altfel, rezervorul de apă uzată din parcul industrial a ajuns la limita de capacitate în exploatare, astfel încât orice activitate industrială nu se mai poate extinde, dacă această activitate depinde de un consum ridicat de apă.

Ca atare, investiția în sistemul centralizat pentru apă pluvială și menajeră constituie o prioritate. În prima etapă de realizare, această investiție trebuie să asigure racordarea parcului industrial, astfel încât economia locală să nu aibă de suferit, chiar dacă nu se mai pot executa traseele secundare destinate consumului casnic.

În aceste condiții, evaluatorul propune renunțarea la execuția în sistem pachetizat a rețelelor edilitare, întrucât nu sunt resurse pentru executarea simultană a tuturor acestora, în favoarea realizării sistemului de canalizare. Evaluatorul ia în considerare nu numai lipsa fondurilor publice, ci și faptul că pentru anumite rețele, cum ar fi cele de cablare telefonie, radio, cablu TV, internet, alimentare și distribuție energie electrică, nu este nevoie de implicarea autorităților locale, în condițiile în care există operatori privați în domeniu iar tehnologiile sunt în schimbare permanentă⁷.

Influența rețelei de drumuri asupra costurilor de tranzacție și regimul juridic al unor terenuri

Comuna Prejmer este traversată de două drumuri naționale, DN 10 și DN 11, și de unul județean, precum și de o cale ferată, ceea ce favorizează amplasarea de activități industriale și comerciale în apropierea acestora, având în vedere că aceste căi de comunicație constituie suportul pentru dezvoltarea sistemului de logistică la întreprinderi (relația aprovizionare - depozitare - livrare).

Ținând cont de existența unor factori exogeni, cum sunt: dezvoltarea zonei metropolitane Brașov, fenomenul de delocalizare industrială și existența celor două drumuri naționale, este foarte probabil că în următorii 10 ani extinderea activităților economice industriale și comerciale se va face pe suprafețele de teren ale comunei Prejmer aflate pe ambele laturi ale DN 10, începând de la bifurcația

cu DN 11 până la intrarea în comună, unde deja există un nucleu de întreprinderi format în parcul industrial. Același scenariu se poate construi pentru terenurile aflate la limita de nord a zonei rezidențiale a comunei până la DN 11, mai cu seamă că în acest loc dreptul de proprietate aparține comunei în proporție de aproximativ 60%. În acest caz, dreptul de proprietate va fi hotărâtor pentru a influența activitățile economice ce pot fi desfășurate pe acest amplasament, comparativ cu terenurile aflate pe ambele laturi ale DN 10 care sunt fragmentate, sub aspectul dreptului de proprietate, și unde este nevoie de achiziții, ceea ce majorează costul unei investiții.

Terenurile aflate pe ambele laturi ale DN 10 și cel aflat pe latura nordică a comunei Prejmer până la DN 11 nu prezintă interes în prezent și parțial sunt exploatate în agricultură (latura de vest a DN 10, de exemplu). Dar, odată cu relansarea economică, pe termen mediu se va extinde activitatea economică în parcul industrial. În ipoteza în care parcul industrial va ajunge la limită ocupării (într-un termen de 5 - 7 ani), acesta se poate extinde fie pe terenurile fostei IAS care se află pe latura de est a DN 10, fie pe latura de vest a DN 10 (peste drum de parc), în funcție de costuri (achiziție + amenajare). Deasemenea, o parte din terenul ce ajunge la DN 11 prezintă interes pentru depozite și activități industriale, mai cu seamă că este susținut de o cale rutieră și de linia feroviara.

Aspectele semnalate mai sus pot fi luate în considerare la revizuirea și actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Prejmer. Deasemenea, autoritatea publică locală ar fi bine să ia în calcul păstrarea dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care le deține în prezent, întrucât acestea se pot închiria, veniturile astfel obținute pe termen lung fiind mai mari decât cele care ar rezulta din vânzarea lor.

Sistemul pachetizat de utilități publice

În anul 2006, autoritatea administrației publice locale a realizat, în baza unui contract de consultanță, 6 studii cu privire la realizarea în sistem pachet a rețelelor de utilități publice - Studiul de Fezabilitate Sistem Pachetizat (SDSP) în 6 etape cu SC.Hidroconstrucția S.A. București. Valoarea investiției a fost stabilită la 47.918.403 euro (fără TVA), respectiv 157.368.828 lei (fără TVA). Rețelele edilitare propuse pentru înființare și /sau extindere sunt:

- a) alimentare cu apă potabilă;
- b) canalizare ape menajere;
- c) canalizare ape pluviale;
- d) alimentare și distribuție gaze naturale;
- e) rețele fibră optică pentru telefonie, radio, cablu TV, internet;
- f) alimentare și distribuție energie electrică.

Lucrarea a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului Local nr. 5/30.01.2007, iar ulterior s-a semnat un contract cu S.C. Hidroconstrucția S.A. București (nr. contract 8010/22.10.2007).

Ideea de a realiza simultan rețeaua de utilități nu este greșită, din punct de vedere tehnic, dar nu a avut la bază o planificare financiară. Inițial, investiția miza pe obținerea de credite, având drept garanții terenuri cu valori supraevaluate. Întrucât, între timp, piața imobiliară a suferit o contracție, iar capacitatea primăriei Prejmer de rambursare a creditelor a scăzut, datorită unor venituri fiscale mai mici atât în termeni reali, cât și în termeni nominali, posibilitatea de a continua sistemul pachetizat este exclusă. În plus, nu s-a clarificat de la început cum va fi recuperată investiția și care este rentabilitatea ei, întrucât studiile nu au la bază o analiză cost - beneficiu, ci doar o analiză de cost.

Față de observația de mai sus, evaluatorul formulează următoarele observații:

1. Investiția a fost concepută astfel încât să se apeleze la credite bancare. În acest caz, nu era nevoie de realizarea unei analize cost - beneficiu, afară de situația în care finanțatorul ar fi pus o asemenea condiție. Deasemenea, analiza cost - beneficiu ar fi fost necesară dacă se apela la fonduri ale Uniunii Europene din Programul Operațional Sectorial pentru mediu;

2. Dacă lucrările se limitează la alimentare cu apă potabilă, canalizare ape menajere și canalizare ape pluviale, valoarea investiției se reduce la 24.169.579 Euro (fără TVA). Și în acest caz, nu este nevoie de o analiză cost - beneficiu, mai cu seamă că prima etapă din cele 6 este în curs de execuție iar valoarea ei se scade din suma de 24 milioane Euro.

3. Dacă valoarea investiției se actualizează cu o rată de 5% calculată la 24.169.579 Euro (fără TVA) rezultă o valoare de 25.378.057 Euro (fără TVA) și atunci este nevoie de realizarea analizei cost - beneficiu, cu includerea ei în studiul de fezabilitate. Trebuie subliniat că, în conformitate cu prevederile art.39 și 40 din Regulamentul Consiliului nr.1083/2006, coroborat cu Ghidul Analiză cost - beneficiu al Comisiei Europene prin Directoratul General de Politici Regionale și Documentul de lucru nr.4 - Orientări privind metodologia de realizare a analizei cost- beneficiu, elaborat de Directoratul General pentru Politici Regionale, analiza cost - beneficiu se face la proiecte majore de investiții ce depășesc valoarea de 50 milioane Euro și la proiecte de mediu a căror valoare depășește 25 milioane Euro. Prin urmare, studiile de fezabilitate întocmite în 2006 - 2007 pentru sistemul pachetizat de utilități publice au respectat legea. Singura observație pe care o facem este că, deși nu există o constrângere legală, ar fi fost mai bine să nu se neglijeze analiza financiară și economică pentru a demonstra rentabilitatea investiției. Cu alte cuvinte, deși legea nu obliga primăria să elaboreze analiza cost - beneficiu, mai cu seamă că nu apela la fonduri publice, ar fi fost mai bine să se

realizeze o analiză cost - beneficiu care să fie inclusă în studiul de fezabilitate. În stadiul actual în care primăria Prejmer nu mai răspunde decât de realizarea primei etape din sistemul pachetizat de utilități publice, iar în cadrul acesteia doar de alimentarea cu apă și canalizare, nu credem că mai este necesar să se cheltuiască bani pentru actualizarea studiilor de fezabilitate și întocmirea analizei cost - beneficiu.

4. Analiza cost - beneficiu se bazează pe analiza financiară (realizată parțial și în studii), pe o analiză economică, pe analiza de sensibilitate și analiza riscului;

5. Analiza financiară are ca scop calculul profitabilității financiare a investiției și a capitalului propriu, precum și determinarea contribuției publice din fondurile de coeziune/structurale și sustenabilitatea financiară. În acest sens, se calculează valoarea financiară net actualizată și rata de rentabilitate financiară pe fiecare an din perioada de referință (perioadă de exploatare a investiției) care, la rețelele de alimentare cu apă, este de 30 ani. Prin urmare, se calculează fluxurile de numerar.

6. Din analiza economică trebuie să rezulte că investiția aduce un beneficiu social net și/sau o externalitate pozitivă, conform unui obiectiv general, urmărit de comunitate. Așadar, analiza economică trebuie să demonstreze beneficiile și costurile sociale nete ale unei investiții.

În analiza economică se aduc corecții fiscale (TVA, subvenții și contribuții sociale), corecții pentru externalități pozitive sau negative, dacă, de pildă, apare o nouă activitate industrială care poluează apele sau o reglementare care majorează costurile.

7. Analiza de sensibilitate și risc :

Analiza permite identificarea variabilelor critice ale proiectului, în baza schimbării unui parametru din model, în timp ce ceilalți parametri rămân neschimbați. La investiția de sisteme de alimentare cu apă, cele mai importante variabile care se pot lua în calcul sunt:

- a) variația ratei dobânzii bancare sau variația ratei inflației;
- b) modificarea costului investiției;
- c) modificarea numărului de consumatori;
- d) modificarea taxelor plătite de consumatori;
- e) creșterea numărului de case/gospodării, ceea ce necesită o cerere mai mare, peste parametri tehnici proiectați;
- f) dinamica prețului apei;
- g) costurile de exploatare;

h) pierderile brute din rețea (consum real = cantitatea totală livrată - pierdere)

Față de cele explicate mai sus, credem că analiza cost - beneficiu era necesară pentru că furniza informații privitoare la rentabilitate și oferea o bază în planificarea multianuală. Sub aspect legal, însă, primăria Prejmer nu este obligată să o întocmească, după cum am precizat, iar în stadiul actual de execuție a sistemului de alimentare cu apă și canalizare nu se justifică cheltuirea banilor publici pentru a revizui studiile de fezabilitate din 2006 -2007. Eventual, poate că

se poate face o actualizare a acestor studii de fezabilitate, în situația în care costurile investiției pentru etapele II - VI sunt preluate de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Brașov, constituită conform art.1 alin.2 lit.c) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, modificată, coroborată cu prevederile art.2 lit.a) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, precum și de operatorul regional/metropolitan. În această ipoteză, studiul de fezabilitate poate fi reactualizat prin grija ADI și a operatorului său.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<p>a) parcul industrial (avantaj de cost, prin prisma scutirilor de impozite directe și a costului redus cu forța de muncă);</p> <p>b) capitalul cultural reprezentat de cetatea țărănească și de arhitectura rurală săsească;</p> <p>c) capitalul social, respectiv norme și valori care determină un control social al comunității, precum și o atitudine pro-activă a populației în rezolvarea unor probleme comunitare și individuale;</p> <p>d) gradul de concentrare a întreprinderilor în comuna Prejmer este de 18,21% (mai mare decât cel pe care îl întâlnim în județele Călărași, Ialomița, Vaslui, Botoșani, Olt, Giurgiu, Mehedinți);</p> <p>e) pivotul dezvoltării îl constituie industria de procesare, localizată în parcul industrial (8 companii realizează aprox. 294 mil Euro);</p> <p>f) proximitatea de Brașov și căile de comunicație (avantaj de cost care influențează costurile de transport și mobilitatea);</p> <p>g) gradul ridicat de adaptare pe piață al forței de muncă cu pregătire educațională medie și superioară (se reflectă în servicii, nr de microîntreprinderi, inclusiv PFA);</p>	<p>a) industria aplică tehnologii de nivel mediu;</p> <p>b) mai mult de 2/3 din forța de muncă nu este specializată;</p> <p>c) canalele de distribuție pentru mărfurile agricole sunt slab dezvoltate;</p> <p>d) infrastructura instituțională pentru sectorul privat este slab dezvoltată (servicii financiare, servicii de consultanță pentru începerea unei afaceri);</p> <p>e) capitalul cultural al comunei nu este valorificat și există tendințe de alterare, mai cu seama în privința arhitecturii caselor;</p> <p>f) populația curent activă este 1667 persoane, adică jumătate din totalul populației active (populație ocupată + șomeri). Aceasta populație realizează venituri ocazionale sau venituri din cultivarea pământului, deși poate fi socotită în afara pieței muncii;</p> <p>g) populația ocupată este 1392 de persoane (persoane care realizează un venit din muncă). Prin urmare, mai puțin de jumătate din populația aptă de muncă lucrează constant, dintre care aprox. 500 persoane în comună;</p> <p>h) inexistența legăturilor cu unități de cercetare-dezvoltare;</p> <p>i) gradul de colectare a impozitelor este relativ scăzut, mai cu seamă în cazul obligațiilor fiscale ale întreprinderilor</p>
Oportunități	Amenințări
<p>a) acces la fonduri structurale pentru formare profesională</p> <p>b) acces la fonduri din Programul Operațional Regional</p> <p>c) acces la fonduri din Programul Operațional Sectorial de Creșterea Competitivității Economice</p> <p>d) acces limitat la fondurile de dezvoltare a agriculturii și dezvoltare rurală - PNDR</p>	<p>a) stagflație (creștere economică scăzută+ inflație) ceea ce poate influența cererea de forță de muncă și comenzile din industrie și servicii;</p> <p>b) venituri fiscale scăzute, care întârzie realizarea primei faze a investiției în rețeaua de alimentare cu apă și canalizare;</p> <p>c) amânarea sau nerealizarea unor investiții publice ca urmare a lipsei de claritate în ceea ce privește metodologia de realizare a planificării spațiale pentru Zona Metropolitană Brașov;</p>

Recomandări

Dezvoltarea durabilă a comunei Prejmer pornește de la un model care ia în calcul determinanții creșterii economice care, în bună măsură, au stat la baza analizei economiei locale.

Din perspectivă elaborării politicilor publice, acești determinați pot fi structurați astfel:

Politici structurale a) educație b) cercetare c) fiscalitate (accent pe grad de colectare)	- influențează pozitiv stocul de cunoaștere; - crește gradul de ocupare a forței de muncă; - crește productivitatea; - îmbunătățește capitalul social (norme și valori, depinde cum se intervine); - crește productivitatea - crește nivelul veniturilor fiscale	Primăria poate interveni doar în cazul aplicării unor programe realizate din fonduri POSDRU în colaborare cu AJFOM. Este aria de competență a sectorului privat. Sursa de realizare/ mentenanță a unor investiții publice: alimentare cu apă, canalizare. Nu trebuie pus accent pe scutiri de taxe, întrucât acestea nu constituie un stimulent de dezvoltare.
Servicii publice și infrastructură	- cost marginal zero/acces nediscriminatoriu; - oportunitatea dezvoltării afacerilor; - costuri de tranzacție;	Trebuie să se bazeze pe analiza cost – beneficiu și pe planificare bugetară;
Guvernare locală	- neutră, mai ales în plan fiscal; - consultativă, pentru a asigura participarea populației și coeziunea socială	Mai cu seamă cu ocazia elaborării și analizei proiectului de buget local.

Față de prezentarea de mai sus, formulăm următoarele propuneri:

Piața forței de muncă

Analiza contextuală

Pe piața forței de muncă locale există o asimetrie informațională puternică și un grad scăzut de calificare, aspect care se reflectă în ponderea populației curent active (1667 persoane). Ca atare, credem că primăria în colaborare cu AJFOM trebuie să analizeze posibilitatea de a evalua și formula proiecte cu finanțare din Programul Operațional Sectorial de Dezvoltarea Resurselor Umane, astfel:

a) Axă prioritară 4 (Modernizarea Serviciului Public de Ocupare), pe direcții prioritare de intervenție, precum:

- Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare (4.1.);
- Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă (4.2.);
- Mediul rural - oportunități de ocupare (strategice) și alocare de granturi;

b) Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale

- 6.1 Dezvoltarea economiei sociale;

- 6.2 Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii;

- 6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii.

Pentru anul 2011 toate apelurile de finanțare sunt închise dar în mare parte se vor relansa în anul 2012, cu condiția ca proiectele să nu depășească termenul de depunere decembrie 2013, când se închid toate programele operaționale și apare o nouă planificare multianuală pentru perioada 2014-2020.

Ambele axe din POSDRU trebuie să-și fixeze ca obiectiv relevant egalitatea de șanse pe piața muncii, chiar dacă beneficiarii de program își pot găsi un loc de muncă atât în Prejmer, cât și în alte localități. Obiectivele specifice vor fi stabilite în proiect, dar acestea trebuie să conducă la o schimbare de natură structurală, mai cu seamă în populația curent activă, adică în rândul acelor persoane care nu se regăsesc în piața forței de muncă. În același timp, dezvoltarea economiei sociale se referă mai cu seamă la înființarea de întreprinderi sociale și se adresează persoanelor care nu s-au integrat în piața muncii sau au dificultăți la angajare, fie datorită statutului lor social, fie datorită grupului etnic din care fac parte. Întreprinderile sociale se pot înființa în domenii diferite de activitate și au ca grup țintă foști deținuți sau grupuri de rromi, de exemplu.

Pe piața forței de muncă, separat de programele cu finanțare din POSDRU, credem că trebuie să se stabilească o relație de cooperare între liceul din Prejmer

și companiile care operează în localitate, fie în parcul industrial, fie în afară acestuia, astfel încât să se facă întâi estimări cu privire la necesarul de resurse, urmând ca liceul să-și extindă serviciile de formare, împreună cu acreditările necesare.

Măsuri

- Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare;
- Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă;
- Dezvoltarea economiei sociale;
- Program de cooperare între liceul și firmele din Prejmer pentru estimarea necesarului de forță de muncă și modificarea programei de școlarizare, ori a programelor de formare profesională, pentru a se obține specializarea forței de muncă necesare pe piață și o adaptare a acesteia la economia locală.

Dezvoltarea sectorului de întreprinderi mici și mijlocii și a spiritului antreprenorial

Analiza contextuală

Întreprinderile din mediul rural au acces limitat la finanțare, fie din cauza faptului că nu cunosc serviciile de microcreditare, ceea ce înseamnă o asimetrie

informațională pe piața financiară, fie datorită faptului că nu dispun de capital cu care să garanteze un credit. Mai există două situații. De regulă, băncile nu acordă credite mici, dacă administrarea lor este costisitoare, și nici nu finanțează start-upuri/capital de pornire, întrucât nu-și asumă riscurile de lansare a unei afaceri, fără istoric de firmă. Asemenea riscuri sunt, însă, asumate de firme de microcreditare. Unele acordă finanțare, fără asistență antreprenorială, altele integrează ambele servicii.

Primăria Prejmer nu se poate implica în dezvoltarea unei rețele de suport pentru întreprinderi mici și mijlocii pentru finanțare și consultanță în lansarea afacerilor, întrucât nu intră în aria sa de competență. Luând în considerare că o strategie se aplică cu implicarea actorilor sociali, un asemenea proiect trebuie inițiat și susținut de firme de consultanță din Prejmer sau din alte localități, în baza unui proiect care să pună bazele unei rețele de microcreditare și consultanță în lansarea afacerilor.

Prin urmare, recomandăm realizarea, din inițiativă privată, a unui centru de dezvoltare a micilor afaceri, care să reunească mai multe firme de consultanță și de microcreditare pentru a acorda asistență antreprenorială persoanelor care pornesc o afacere sau vor să o consolideze. Este posibil ca implicarea primăriei Prejmer să se realizeze printr-un parteneriat public-privat și să fie legată de oferirea unui spațiu într-un imobil pentru derularea activității serviciilor de suport.

Măsuri

- Dezvoltarea unui centru de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii/servicii de dezvoltare a afacerilor

Impulsionarea sectorului agricol, pisciculturii și zootehniei**Analiza contextuală**

Comuna Prejmer nu dispune de o suprafață agricolă importantă, comparativ cu alte comune din România. Pe de altă parte, suprafețele de teren sunt fragmentate, deși în ultimii ani a avut loc un proces de agregare a acestora, mai cu seamă pe baza sistemului de arendare. Această fragmentare a terenurilor, corelată cu lipsa canalelor de distribuție, a condus la declinul agriculturii.

Agricultura era prima ramură economică a comunei înainte de 1989. După 20 ani, agricultura a devenit ultima ramură de activitate în structura economiei locale. Această schimbare de ierarhie a avut loc printr-un proces natural și nu se va schimba. Oricum, în orice economie sectorul terțiar (servicii) și cel secundar (industria de procesare) trebuie să aibă ponderea cea mai mare în produsul intern brut, ceea ce înseamnă implicit și că la nivel local se păstrează această structură. Aceasta nu înseamnă neglijarea agriculturii. Acest sector trebuie modernizat, pornind de la o abordare care să țină cont de componentele structurale ale modelului de referință a valorii: cercetare-inovare, desing-ul proceselor, producția, marketing - vânzări (cu distribuție), servicii pentru clienți.

Măsuri

- Evaluatorul recomandă înființarea unui depozit și a unei piețe en-gross pentru produse agroalimentare care distribuie marfa în mai multe localități aflate în proximitatea orașului Brașov. Firește, succesul realizării sale depinde de sustenabilitatea structurilor asociative patronale și profesionale din agricultură și de disponibilitatea lor de a-și coordona eforturile. În caz contrar, proiectul nu se poate realiza. Acest proiect trebuie dezvoltat în asocieri cu toate localitățile care fac parte din zona metropolitană și trebuie să fie inclus în planul de acțiune pentru dezvoltarea zonei metropolitane, întrucât investiția nu poate fi realizată doar de o singură localitate și de sectorul privat. În plus, un centru de depozitare și piață en-gross aduce beneficii fermierilor din mai multe localități, nu doar Prejmer. Un asemenea centru de depozitare și piață en-gross pentru produse agroalimentare va constitui centrul logistic de aprovizionare al orașului Brașov și al altor orașe din regiunea de centru.

Dezvoltarea turismului**Analiza contextuală**

Comuna Prejmer are un capital cultural unic. Dar, sub aspectul capitalului său natural, comuna este defavorizată față de localitățile situate în zona montană.

Totuși, turismul se poate dezvolta, deși nu se poate anticipa poziția sa în structura economiei locale.

Rentabilitatea structurilor turistice/a operatorilor în turism rezidenți în comuna Prejmer depinde de includerea în rețelele de turism/network a serviciilor locale: pensiuni, moteluri, restaurante. Practic, nici un serviciu turistic nu poate fi rentabil decât dacă pornește de la această integrare în rețeaua de turism/circuite de turism, prin agenții care oferă servicii turistice. În caz contrar, cererea va fi sporadică și aleatorie, cum se întâmplă și în prezent.

Măsuri

Evaluatorul recomandă abordarea turismului pe 3 componente: cultural, sportiv și agroturism, drept pentru care propune următoarele:

Infrastructura instituțională

- Revitalizarea centrului de informare turistică cu realizarea combinată a cazării turiștilor și, separat, stabilirea unei coordonări la nivel național, regional și local prin operatori privați de turism;
- Actualizarea Planului Urbanistic General, în care să se prevadă respectarea obligatorie a design-ului urban tradițional;

Dezvoltarea turismului cultural și sportiv

- Elaborarea unui plan de acțiune și cooperare între primăria Prejmer și Muzeul de Etnografie Brașov, Biserica Evanghelică și operatori privați din comuna Prejmer pentru promovarea în turism a specificului național: artă culinară, artă populară, artă muzicală și plastică. Pe această bază se va realiza un parteneriat public-privat de management al activităților culturale în comuna Prejmer. Separat se pot realiza acțiuni de cooperare între primăria Prejmer și Filarmonica Brașov pentru organizarea unor concerte în zona centrală a comunei, lângă cetatea țărănească;
- Realizarea unui plan de acțiune pentru înființarea unui centru de golf în parteneriat public-privat;

Întărirea capacității instituționale a primăriei

Analiza contextuală

Dezvoltarea economiei locale se bazează în bună măsură pe întărirea politicilor publice, calitatea serviciilor publice, eficiența procedurilor administrative și organizarea structurilor primăriei.

Evaluatorul a constatat că primăria Prejmer a trecut prin faze de reorganizare, ceea ce este un lucru pozitiv. Există însă puncte care trebuie îmbunătățite, mai cu seamă în ceea ce privește politica investițională și politica bugetară, coordonarea între acestea, administrarea fiscală și managementul de proiect.

Măsuri

Pentru întărirea capacității instituționale, care să se reflecte în calitatea politicilor publice, evaluatorul face următoarele recomandări:

Întărirea capacității instituționale

- Întărirea și organizarea Compartimentului de achiziții, investiții, fonduri europene;
- Organizarea managementului de proiect în primărie, pe baza unui curs de pregătire și a unui manual de implementare. Managementul de proiect trebuie dezvoltat de o întreagă echipă de la diferite structuri formale ale primăriei, astfel încât să se formeze treptat o resursă internă care să genereze proiecte cu finanțare publică (europeană și din fonduri guvernamentale);
- Dezvoltarea obiectivelor, atribuțiilor și procedurilor de lucru pe fiecare structură formală din primărie, astfel încât în viitor să se procedeze la implementarea CAF (Common Assessment Framework) - Cadrul Comun de evaluare ce conturează eficiența organizațională și calitatea managementului public;
- Îmbunătățirea procesului de elaborare de politici publice, mai cu seamă în privința elaborării bugetului local și a Planului Urbanistic General, precum și a viitoarelor eventuale Planuri Urbanistice Zonale. În acest sens, este recomandabil să existe studii de fundamentare aprofundate, studiul

diverselor alternative cu explicarea impactului fiecăreia, precum și procese de consultare a populației înainte de luarea unor decizii majore privind dezvoltarea locală. În egală măsură, ar fi util un ghid de participare cetățenească la elaborarea, dezbateră și aprobarea bugetului local.

- Programe de perfecționare profesională/instruire vocațională pentru personalul primăriei.

Administrare fiscală

- Întărirea rolului Compartimentului financiar-contabil, taxe și impozite, pe latura încasării taxelor și impozitelor;
- Executarea obligațiilor restante și datorate de contribuabili pentru perioada 2007 - 2011, conform Codului de procedură fiscală. Nu trebuie permisă reeșalonarea impozitelor și taxelor;
- Introducerea în sistem digital a „dosarului contribuabilului”, precum și a „Nivelului operativ al executării silită”, prin care să se gestioneze informatic dosarul de executare silită.
- Creșterea numărului de verificări având ca obiect situația fiscală a persoanelor juridice și a PFA. În același timp trebuie intensificate controalele în rândul persoanelor care fac parte din populația activă curentă (nu sunt salariați, ci desfășoară o muncă cu caracter ocazional și trăiesc din autoconsum);

- Fixarea indicatorilor de risc fiscal pentru determinarea profilului de risc fiscal al contribuabililor - persoane juridice și persoane fizice. Analiza riscului fiscal este importantă, mai cu seamă în cazul insolvenței unui contribuabil - persoană juridică de drept comercial, având în vedere că deseori la lichidarea acestuia nu se mai pot recupera debitele, chiar dacă autoritățile publice au creanțe privilegiate;
- Pregătirea personalului privind tehnicile/metodele de control fiscal;
- Stabilirea indicatorilor de rezultate: estimarea venitului potențial, reducerea neconformității la declararea bunurilor;
- Cooperarea cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Brașov pentru actualizarea datelor privitoare la persoanele fizice și juridice care dețin proprietăți imobiliare, indiferent de starea acestor imobile (construcții finisate sau în curs de realizare, terenuri etc). Acest lucru va permite și o corelare între Registrul de evidență a persoanelor, Registrul agricol și Registrul de evidență a taxelor și impozitelor;
- Externalizarea către societăți comerciale a aplicării măsurilor de executare silită;
- Elaborarea unui ghid cu indicatori de performanță financiară.

¹ Sursa: Valentin M. Ionescu: Supply-side strategy for Productivity, Competitiveness and Convergence between the CEECs and (in) the EU, ACE Project, 2000-2001

² Este vorba de denumirea dată fostelor asociații familiale. La Registrul Comerțului, însă, uneori apar ambele formulări.

³ Conform indicatorului utilizat și de Cartea Albă a IMM. CNIPMMR

⁴ Conform definiției date de art.5 alin.1 lit.a-e) conexasă cu art.26 din Legea finanțelor publice locale nr.273/2006

⁵ Sunt incluse veniturile proprii și alte venituri

⁶ a) Impozit pe profit de la regiile autonome și societățile comerciale de sub autoritatea consiliilor locale; b) Cote defalcate din impozitul pe venit; c) Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital; d) Impozite și taxe pe proprietate; e) Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii; f) Taxe pe servicii specifice; g) Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități; h) Alte impozite și taxe fiscale; i) Venituri din proprietate; j) Venituri din dobânzi; k) Venituri din prestări de servicii și alte activități; l) Venituri din taxe administrative, eliberări de premise; m) Amenzi, penalități și confiscări; n) Diverse venituri; o) Venituri din valorificarea unor bunuri;

⁷ De pildă, este posibil ca pentru telefonie fixă, mobilă și internet să nu mai fie nevoie în următorii ani de cablare, întrucât comunicațiile se pot realiza prin satelit.